

- ⊕ *Música: Festival Altaveu a Sant Boi de Llobregat*
- ⊕ *Cultura popular: Terra de Trobadors a Castelló d'Empúries*
- ⊕ *Art urbà: El Milestone Project pinta les façanes de Girona*

ESCLATA LA GUERRA ENTRE EL TRIBUNAL CONSTITUCIONAL I MARIANO RAJOY

*El Constitucional declara Carme Forcadell
part en l'incident d'execució
i s'obliga, per tant, a escoltar-la*

REPORTATGE

Montserrat Tresserras:
seixanta anys de la travessia de l'estret

Paul Auster interpel·la els periodistes: 'El món us necessita, sou a la primera línia per a defensar la gent davant l'horror'

La unificació coreana, un horitzó com més va més llunyà

MAIL OBERT DE MERCÈ IBARZ A favor de la Rambla

A FAVOR DE LA RAMBLA

MERCÈ IBARZ

Turistes passejant per la Rambla de Barcelona. E.P.

La remodelació que planeja l'equip d'Itziar González, experimentada arquitecta en els tractes amb veïns i comerciants, és una bona notícia

Després dels difícils moments que ha viscut la Rambla aquest mes d'agost, que corren el perill de ser oblidats en el remolí de l'1-O, és una bona notícia que la remodelació del passeig central barceloní es posi en marxa. El pilotarà l'arquitecta i urbanista Itziar González, que va ser regidora de Ciutat Vella i es coneix bé el barri, molt bé, ho vam veure quan va haver de deixar la regidoria per un mobbing polític amb amenaces incloses, greus, en el cas de l'hotel del Palau. És també veïna del barri. Una lluitadora que dóna la veu a veïns i comerciants, i que té criteris pensats i repensats sobre la remodelació d'aquestes parts de la ciutat complexes en extrem. Ho va fer a Lesseps amb una certa fortuna i, ara, esperem que se'n surti a la Rambla.

Encara no s'han fet públics els eixos centrals del projecte del seu equip, Km-ZERO, se sabran els propers mesos. González ha manifestat de moment que un dels objectius principals és que hi tornin a viure veïns. Ara no són més d'un miler... i pel passeig transiten diàriament entre 240.000 i 311.000 persones, que aviat és dit. L'any passat la Rambla va ser trepitjada per 78 milions de vianants! L'habitatge públic al passeig sembla que serà un dels objectius primers. En paral·lel a fer que la Rambla torni a ser ciutat: passejadora de debò.

Hi haurà un memorial de l'atemptat del 17 d'agost. Gairebé totes les víctimes van ser turistes, de més de trenta nacionalitats.

M'impresiona comprovar com no tenim consciència ni dels seus noms ni dels seus íntims, ni de les edats

La nova Rambla hauria de fer més: retornar a la Ciutat Vella sencera, al Raval d'una manera sensible, el millor que tenen

Les recordem, encara? Aquests dies, tot sovint, m'impresiona comprovar com no tenim consciència ni dels seus noms ni dels seus íntims, ni de les edats, tret dels dos nens que hi van morir, un de tres anys de Rubí i un australià de set. Tot va tan de pressa, passen tantes coses de complexitat inèdita en la vida parlamentària, que les víctimes ja semblen llunyanes, veritablement d'un altre món. Tampoc no ens mereix gaire atenció pública la represa de la vida a Ripoll, que no deu ser gaire fàcil després del xoc. Potser fins que no se sàpiguen els detalls del pla de remodelació de la Rambla no tornarem a recordar?

Oh, sí, la vida tira endavant. I és una notícia excel·lent que la Rambla estigui ja en l'agenda de la renovació. La seva nova cara, sigui quan sigui que arribi, haurà també d'ajudar a facilitar la vida al Raval, que ara viu la càrrega enorme de ser una variant de tantes coses nefastes que comporta el turisme a la Rambla. Des de fa més de dos mesos, els veïns del vell Xino es manifesten cada nit amb cassolades pels carrers, contra els narcopisos. I sí, la Rambla, hi té coses a veure: haver-la convertida en una ruta turística massiva per terra i també per mar –els creuers, ai– ha fet que tota la Ciutat Vella estigui en el centre de tantíssimes dificultats. Pisos turístics i narcopisos.

Bullici i intimitat han de tornar a la Rambla, diu Itziar González: pacificar el trànsit, donar protagonisme als vianants, zones d'intimitat on recarregar piles i descansar. Recuperar el comerç tradicional i excloure el comerç de souvenirs. Oh, sí, molt bé. Tot això està molt bé i serà un plaer tornar a una Rambla així. Però cal més, trobo. La nova Rambla hauria de fer més: retornar a la Ciutat Vella sencera, al Raval d'una manera sensible, el millor que tenen, que és molt. La història i la memòria de Barcelona hi viu, no hi ha estat enderrocada com ha passat en tantes ciutats europees que han liquidat els centres històrics. Ho sabem, ho oblidem: al costat dels narcopisos ravalencs hi ha també l'Institut d'Estudis Catalans i la Biblioteca de Catalunya, oi que sí? I sobretot hi ha els veïns, els de tota la vida i els que hi han anat de nou, en un barri que no és només droga, prostitució i brutícia i especulació: això és un estigma que ha de poder ser bandejat. Així ho esperem de la remodelació de la Rambla, que hi ajudi, almenys. Vinga, som-hi, coratge. ■

D'ON SURT AIXÒ DE «FILIBUSTER»?

JORDI **BADIA**

Carlos Carrizosa, de Ciutadans, durant la seva intervenció en el ple del parlament. ALBERT SALAMÉ

Per analogia amb les grans habilitats d'aquests filibusters en l'art del segrest, va néixer el concepte polític de filibuster

Poques vegades com ahir s'ha sentit i s'ha escrit tant un mot tan poc comú: filibusterisme. El diccionari el defineix així: «Tàctica obstruccionista dels filibusters.» I si cerquem «filibuster», «Que practica l'obstruccionisme dins el parlament, dificultant la sanció de projectes per mitjà de discursos inacabables.» No cal estendre-s'hi pas gaire: ahir en vam tenir una mostra, a càrrec dels grups «no nacionalistes» del parlament del Principat. Però, com ens explicava VilaWeb en aquesta informació, hi ha hagut filibusters més tenaços i amb resultats més reeixits que no pas aquests il·lustres diputats nostrats. Per exemple, Chris Murphy, que va parlar

davant el senat dels EUA durant quinze hores seguides (amb suplències esporàdiques per a anar a fer el riu) per una causa justa: restringir la compra d'armes a l'Amèrica del Nord.

I tan curiós com la llista de filibusters dels EUA que publica la Wikipedia és l'origen etimològic d'aquest mot. Gratant, gratant sembla que hem de retrocedir al neerlandès *vrijbuit*, que significava 'saquejador, lladre'. Com que els saquejadors per excel·lència són els pirates, de seguida els van penjar l'etiqueta. I fou per això que al tombant del segle XVII el neerlandès *vrijbuit* es va difondre cap a aigües veïnes: *freebooter* en anglès, *fribytter* en danès, *fribytare* en suec, *freibeuter* en alemany.

El cas del francès és un xic diferent. Sembla que va manllevar l'anglès *freebooter*, però hi féu modificacions: canvià la R en L, segurament per influència de *flibot*

(un tipus de vaixell antic), i inserí una S abans de la T, tot i que de primer no es pronunciava. I així fou com en francès el mot va acabar en *flibuster*. Amb la base del francès, l'espanyol s'encarregà d'afegir-hi una I, *filibustero*. I aquesta forma, la de l'espanyol, és la que va fer fortuna per a anomenar els pirates del Carib, de renom universal.

Hom creu que, per analogia amb les grans habilitats d'aquests *filibusters* en l'art del segrest, va néixer, als Estats Units, el concepte polític de filibuster: el qui «segresta» un debat parlamentari, a còpia de fer passar amb raons, sobretot a còpia de discursos més llargs que un dia sense pa. No se sap ben bé, però diuen que el primer filibuster de la política fou un senador nord-americà que el 1825 parlà durant hores perquè no s'aprovés un projecte de llei que no li feia el pes.

Doncs sí, ja ho veieu: els filibusters són pirates.

Esclata la guerra entre el Tribunal Constitucional i Mariano Rajoy

Tribunals El Constitucional declara Carme Forcadell part en l'incident d'execució i s'obliga, per tant, a escoltar-la

VICENT PARTAL

Hi ha un detall importantíssim que aquests dies ha quedat enfosquit i dissimulat per tants i tants titulars amb els quals hem de bregar: el Tribunal Constitucional espanyol ha quedat fora de joc com a conseqüència de la recusació feta per Carme Forcadell i, a més, tot indica que ha optat per enfrontar-se amb el govern espanyol, per por de les conseqüències dels actes que l'executiu de Rajoy l'obliga a fer.

De fet, el Constitucional havia quedat fora de joc per l'aprovació de la llei del referèndum, que en l'article 3.2 inhabilita qualsevol actuació d'aquest tribunal. Dit això, era evident que no pensaven

fer-ne cas i que es prepararien per a generar un xoc de legitimitats. Però no podran fer-ho.

Com és ben sabut, Mariano Rajoy va promoure una polèmica reforma del Tribunal Constitucional, durament criticada per la Comissió de Venècia, que li atribuïa capacitat punitiva directa quan les seues sentències s'incompliren. La reforma es va fer amb la intenció manifesta de castigar les autoritats catalanes, amb inhabilitacions, si el procés d'independència tirava endavant.

Aquesta reforma tibava totes les costures legals, i una part del tribunal mateix es va negar en rodó a acceptar-la ja d'entrada. Finalment, van guanyar la votació els partidaris de seguir el pla de Rajoy, però la inquietud

Seu del Tribunal Constitucional, a Madrid. ACN

El seu paper havia de ser determinant dimecres, per tal d'evitar la votació i posterior publicació de la llei del referèndum

La declaració de Forcadell com a part s'ha d'entendre, de fet, com una declaració de guerra a les pressions de Mariano Rajoy

entre els magistrats s'ha fet ben evident en diverses ocasions. Ells també saben que se'ls posa al límit d'allò que és lícit i que l'adopció de determinades decisions els pot comportar serioses conseqüències personals.

Amb tot, el seu paper havia de ser determinant dimecres, per tal d'evitar la votació i posterior publicació de la llei del referèndum d'autodeterminació. Rajoy és un registrador de la propietat i està obsessionat a evitar que es publiquen els textos legals que justifiquen la independència de Catalunya perquè creu en el valor dels butlletins i els diaris oficials. Quina explicació té, doncs, que la legalitat catalana haja pres cos arran la publicació de la llei del referèndum, sense que el Constitucional fes res dimecres?

L'explicació és el caos creat en l'alt tribunal i en les altes instàncies de l'estat arran de la recusació que la presidenta del Parlament de Catalunya, Carme Forcadell, va fer de tots

els seus magistrats. La jugada, brillant, no se l'esperaven.

La llei del Constitucional no explicava com s'ha de resoldre una recusació si la fan contra tots els magistrats. Quan se'n recusen un o dos, són els altres magistrats els qui decideixen. Però què passa quan es recusen tots? Finalment, però ja sense poder arribar a temps d'aturar la publicació de la llei del referèndum, els magistrats van decidir que ells mateixos resolien el debat, cosa que obre una lenta via de recurs als tribunals europeus. Tanmateix, la segona part d'aquest mateix afer ha passat més desapercebuda, i és molt més rellevant i tot.

Perquè hores després el tribunal va emetre una segona i brevíssima interlocutòria d'acceptació de l'incident d'execució presentada pel govern espanyol, aquesta amb el número d'afer 6330-2015. I aquesta interlocutòria accepta Carme Forcadell com a part. Diu, concretament en el tercer punt, que Forcadell

és considerada 'part limitada, només a efectes que en aquest incident pugui defensar els seus drets i interessos legítims a títol particular'.

Això significa que el tribunal considera que la presidenta del parlament és part del procés judicial activat i que, en conseqüència, és impossible inhabilitar-la sense convocar-la, sense escoltar-la formalment, sense respectar els seus drets processals a través seu, dels seus advocats i dels seus procuradors. Amb la reforma promoguda el 2015 això no era necessari. La clau d'aquesta decisió és, doncs, que impedeix una maniobra ràpida d'inhabilitació exprés. Es necessiten mesos per a dur a terme un procés d'aquestes característiques i, per tant, a no ser que les pressions de Rajoy obliguen el Constitucional fins i tot a violar les seues pròpies opinions i contradir-se, Forcadell no serà inhabilitada de manera preventiva. Amb la qual cosa, l'artefacte dissenyat pel

govern espanyol per a aturar el procés d'independència deixarà de tenir cap utilitat.

Més i tot. Obrint aquesta via, de fet, el Constitucional obre la via perquè totes les persones implicades en el referèndum i amenaçades pel tribunal es personen com a part. I imaginar la declaració oral de més de mil càrrecs electes supera els límits del que és imaginable i, en qualsevol cas, torpedina l'objectiu de la polèmica reforma del Constitucional, que era actuar amb la màxima velocitat.

Segons diverses fonts consultades per VilaWeb, la declaració de Forcadell com a part s'ha d'entendre, de fet, com una declaració de guerra a les pressions de Mariano Rajoy i l'executiu espanyol per part dels magistrats del Constitucional, ja que, fent pública l'acceptació de la condició de part de Carme Forcadell, els magistrats mateixos invaliden la possibilitat de fer allò que Mariano Rajoy volia que fessen. ■

Montserrat Tresserras: seixanta anys de la travessia de l'estret

JOAN JOSEP ISERN

Si pregunteu a les persones que us envolten què els suggereix el nom de Montserrat Tresserras em temo que la resposta majoritària en mostrarà un desconeixement total

Tresserras va ser la primera nedadora de l'estat espanyol que va creuar l'estret de Gibraltar. JOAN ANTONI SATORRE, 1958

Si pregunteu a les persones que us envolten què els suggereixen noms com Ferran Latorre, Òscar Cadiach, David Meca, Núria Picas o Kilian Jornet segur que la majoria us diran, encertadament, que són esportistes catalans d'altíssim nivell que, cadascun en la seva especialitat, han assolit fites que no estan a l'abast dels mortals comuns.

En canvi, si feu la mateixa pregunta referida a Montserrat Tresserras, em temo que la resposta majoritària en mostrarà un desconeixement total. Una veritable llàstima, perquè resulta que Montserrat Tresserras i Dou, nascuda a Olot l'any 1930, va ser la primera nedadora de l'estat espanyol que va creuar l'estret de Gibraltar. Va fer aquesta travessia en cinc hores i divuit minuts el dijous dia 12 de setembre de 1957. El proper dimarts en farà exactament seixanta anys.

Una mecanògrafa de terra endins

El palmarès de Montserrat Tresserras, però, no s'acaba pas aquí. També va ser la primera nedadora de la història que va creuar el canal de la Mànega en els dos sentits, els anys 1958 i 1960, i té acreditades set travessies de llarga distància a Argentina, Irlanda i Suïssa entre el 1962 i 1970 i la superació de la distància entre Menorca i Mallorca l'any 1969.

Només en una d'aquestes proves va haver de retirar-se sense acabar, a causa de les condicions meteorològiques. Va ser l'any 1965. Va sortir del Cap de la Nau (la Marina Alta) en direcció a Eivissa i es

va veure forçada a abandonar quan només li faltaven dues milles per a assolir l'objectiu.

La gesta de creuar nedant l'estret de Gibraltar –vuit milles en línia recta que, a causa de les marees i els corrents, es transformen en deu o dotze en unes aigües que estan a vint graus de temperatura– ja l'havia començada una altra dona, l'anglesa Mercedes Gleize, que el 5 d'abril de 1928 va invertir quasi tretze hores en l'aventura. Tresserras, ara fa seixanta anys, va ser la dissetena de la llista. I, posats a dir-ho tot, va ser la segona de les terres gironines, ja que dos anys abans Felip Sánchez Babbot, metge de Girona, va acabar també la travessia, encara que invertint-hi setze minuts més que l'olotina.

El mes d'octubre del 2007, la Consejería de Deportes de la Comunidad de Madrid va editar un magnífic llibre escrit per Montserrat Tresserras –que des de fa molts anys roman en aquella ciutat– en el qual explicava detalladament la història de les travessies de l'estret i els fets que varen envoltar la seva gesta. Es titula Nadando el Estrecho, sus orígenes y su historia. No us esforceu a cercar-lo fora de la xarxa de biblioteques de casa nostra perquè no el trobareu.

Allí ens assabentem de la història singular de Montserrat Tresserras, una mecanògrafa que vivia a cent quilòmetres del mar i que no va manifestar el més mínim interès per la natació fins que un dia del 1954, animada pel seu germà, va provar de fer unes braçades al riu Fluvià. Allí va començar tot. Algú, en veure les seves condicions, li va parlar del canal de la Mà-

Montserrat Tresserras, moments abans de començar la travessa de l'estret. ARXIU

Va fer la travessia de l'estret en cinc hores i divuit minuts el dijous 12 de setembre de 1957

nega i ella, amb bon criteri, va estimar-se més posar-se a prova de manera gradual començant, primer, amb repetes de proximitat i creuant, després, l'estret de Gibraltar. Així doncs, el setembre del 1956 va fer en quatre hores i mitja el trajecte de dotze quilòmetres entre Sant Feliu i Palamós, i l'agost del 1957, un mes abans de l'atac a l'estret, va recórrer en sis hores els setze quilòmetres que separen l'Escala de Roses. I tot, no cal dir-ho, al primer intent, abillada amb un vestit de bany normal, amb una capa de greix a la pell per a resistir les baixes temperatures i sense haver fet cap dieta ni cap entrenament especial.

A part de servir de preparació per a l'aventura del canal, l'objectiu de Montserrat

Tresserras en fer la travessia de l'estret de Gibraltar era que els mitjans de casa seva li dediquessin una mica d'atenció. Principalment els setmanaris olotins Arriba España i Misión, Ràdio Olot i el diari Los Sitios de Girona. Un altre objectiu era aconseguir que es construís una piscina a la capital de la Garrotxa, ja que llavors no n'hi havia cap. A més, va obtenir un ajut de 5.000 pessetes de la Obra Sindical de Educación y Descanso de Girona i 3.500 pessetes de l'Ajuntament d'Olot. Aquests diners varen cobrir aproximadament la meitat del cost total de l'operació.

El ressò a la premsa

Com explicaré tot seguit, els diaris barcelonins d'informació general varen fer un

seguiment bastant discret i, curiosament, els esportius Dicen... i Vida Deportiva, de periodicitat setmanal, no en varen parlar gens, ja que estaven molt ocupats amb la preparació d'un esdeveniment que es va produir dotze dies després: la inauguració del nou estadi del Barça.

De fet, els diaris es varen limitar a reproduir amb més o menys èmfasi tipogràfic la crònica de l'agència Alfil, la branca esportiva de l'agència Efe. Hi podem llegir, per exemple, que la nedadora 'no piensa batir el récord, pero su sueño es cruzar el estrecho para después ir al canal de la Mancha', i que, abans de saltar a l'aigua a tres quarts de deu del matí, 'su amiga, la señora María Casacuberta, que le acompaña, engrasó con lanolina el cuerpo de Montserrat, que tomó un vaso de café con leche.'

Després d'expressar sorpresa pel fet que la nedadora residís a cent quilòmetres de la costa, el cronista explica que la sortida la va fer a tan bon ritme que en una hora havia recorregut les tres primeres milles, les més complicades, i que al migdia havia superat tres quartes parts del recorregut. Sembla que, al final, la barca que li feia de guia es va despistar una mica perquè els corrents arrossegaven Tresserras cap a una zona rocosa en què el desembarcament era difícil. Això la va obligar a fer una marrada d'uns vint minuts que la va privar de superar el rècord establert el 1953 per l'americana Florence Chadwick.

La crònica de l'agència Alfil continua: 'Montserrat

Tresserras també va ser la primera nedadora de la història que va creuar el canal de la Mànega en els dos sentits. ARXIU

Tresserras sólo tomó alimento una vez durante la prueba, a base de café con leche, no causándole temor alguno los numerosos delfines que pasaban por su alrededor, ya que se le anticipó que estos peces no eran dañinos'. 'La nadadora catalana comenzó la prueba dando sesenta y cuatro brazadas por minuto, pasando después a cincuenta y seis, para terminar otra vez a sesenta y cuatro. Al tomar tierra no denotava el menor cansancio', conclou.

L'endemà, els diaris del matí (Diario de Barcelona, El

Correo Catalán, El Mundo Deportivo i La Vanguardia Española), justos de temps, varen cenyir-se a la crònica d'Alfil. En canvi, els vespertins (El Noticiero Universal i Solidaridad Nacional), que van tenir unes hores més per a decorar la notícia, varen incorporar unes declaracions que havia fet Montserrat Tresserras tot just va arribar a la platja marroquina i una descripció de com s'havia seguit la gesta a Olot.

Aquest va ser, doncs, tot el ressò a la premsa d'aquella fita històrica: una ressenya d'agència que descrivia

en un foli i mig el que havia passat i poca cosa més. Tret d'El Mundo Deportivo, que un parell de dies després va publicar dues telefotos amb un peu que insistia: 'caso curioso, el que haya sido una muchacha de montaña dentro la gran ondina y vencedora de la franja de mar que separa España de África', i el 18 de setembre publicava una entrevista de Carlos Pardo en què la nedadora, que s'havia desplaçat a Barcelona per a participar en la travessia del port del dia de la Mercè, explicava que bona part del seu

èxit el devia a una família olotina que havia posat a la seva disposició la piscina de dotze metres de casa seva. I encara hi trobem un detall il·lustratiu més de com anaven les coses en aquella època: 'Montserrat nos explica el curioso sistema que sigue en esta piscina: col·loca en el borde un despertador puesto dos horas más tarde, y no para de nadar hasta que oye el timbre.'

'Tragamillas' i waterpolistes

Suposo que a aquestes altures el lector haurà notat que aquella 'simpática y menuda mecanógrafa' d'Olot era una dona que no es feia enrere davant de les dificultats. I no només les derivades dels cops de mar. Un bon exemple el tenim en la seva enèrgica oposició a la moda que va començar d'anomenar 'tragamillas' els nedadors que practicaven la seva especialitat. En les primeres pàgines del seu llibre, Montserrat Tresserras parla sobre els malentesos de la nomenclatura: 'Nuestro fin es nadar distancias, nunca millas –y menos tragarlas–, por lo tanto lo correcto es nadador de larga distancia, como se menciona dicha especialidad en el resto del mundo.'

Però l'oposició de l'esport convencional es va manifestar amb tota la seva cruesa el dia 21 de setembre, el mateix dia que la nedadora tornava a Olot després de creuar l'estret, quan el Diario de Barcelona va anunciar que l'equip de waterpolo del Club Natació Barcelona preparava una travessia col·lectiva de l'estret de Gibraltar per al

Aquell fracàs inspirat per una suficiència poc justificada va ser comentat per la premsa i la ràdio amb la conyeta lògica i esperable

dia 12 d'octubre, 'Fiesta de la Raza', per a retre homenatge a l'aniversari d'or del club.

L'últim dia de setembre de 1957 el setmanari Vida Deportiva va anar una mica més enllà i va publicar una exposició de motius en la qual s'entenia tot: '... para rendir homenaje a su club en su cincuentenario y de paso –digámoslo todo– para dar un mentís a tantos y tantos “tragamillas” que sin tener ninguna, o escasas, condiciones de nadador, se aprovechan de la sensación que entre el gran público producen tales intentos para situarse en un primer plano deportivo, que la mayoría de las veces nada tiene de tal.'

Enmig d'aquest ambient enrarit, al responsable del grup de waterpolistes no se li va acudir res millor que anunciar que durant la travessia els nou participants s'anirien passant una pilota per a fer més amena l'estona. Finalment, varen sortir l'11 d'octubre –un dia abans de la 'Raza'– i, a tres milles de la costa africana, es varen retirar superats pel vent i les fortes onades.

Sembla que, efectivament,

a la meitat del recorregut es varen aturar per a jugar amb la pilota i això els va fer perdre una concentració, un temps i unes energies fonamentals per a poder culminar amb èxit la seva missió.

'En plan entreno'

En una nota oficial, emesa el 15 d'octubre, el Club Natació Barcelona deia que a la vista del mal temps havien decidit llançar-se a l'aigua 'en plan entreno, con la idea de que si durante el mismo el viento cambiaba, podría convertirse en verdadero intento.' Aquell fracàs inspirat per una suficiència poc justificada va ser comentat per la premsa i la ràdio amb la conyeta lògica i esperable. De totes les reaccions, però, em quedo amb el comentari que un bon professional, el periodista Manuel Espín, va fer a Ràdio Barcelona el mateix dia que es va fer pública la nota. La declaració va acabar amb aquestes paraules: 'Los hechos a la vista están. Montserrat Tresserras, una gentil ondina olotense, sin echarle el menor teatro a la cosa, se fue un buen día a Tarifa y

desde allí cruzó el estrecho, cosa que, por las causas que sean, no han podido realizar estos fornidos y apuestos varones cuyo triunfo se daba por descontado. Lamentamos, sinceramente, su fracaso. Pero nuestra lamentación tiene la contrapartida de pensar que acaso haya sido ahora cuando la gesta de Montserrat Tresserras haya alcanzado, a la vista de todo el mundo, el relieve de lo que fue en realidad: una auténtica hazaña deportiva.'

Val a dir que, un cop superada la flamarada del moment, no es va parlar mai més del fiasco dels waterpolistes. Encara més: la mateixa Tresserras explica en el seu llibre que el Club Natació Barcelona va posar a la seva disposició les instal·lacions de l'entitat perquè pogués preparar adequadament l'atac al canal de la Mànega. Ho va aconseguir onze mesos després, el dia 27 d'agost de 1958. Però això ja no forma part de la gesta esportiva de Montserrat Tresserras que aquest article vol recordar com es mereix i de la qual dimarts es compleixen seixanta anys. ■

La unificació coreana, un horitzó com més va més llunyà

L'Aravot Els menys partidaris són els més joves, que han crescut en la globalització i amb grans diferències econòmiques entre tots dos estats

SEDA HAKOBYAN I ALEXANDRE SOLANO

Les proves nuclears nord-coreanes, especialment després d'haver fet esclatar l'artefacte més poderós fins ara —una bomba d'hidrogen—, han tornat a situar el règim de Pyongyang en el centre del debat de la comunitat internacional. Alhora, creix la tensió amb un imprevisible Donald Trump, que amenaça amb la guerra.

L'actual conflicte deriva de la Guerra Freda, en què la guerra de Corea (1950-1953) va dividir la nació en dos estats contraposats ideològicament. L'estat de Corea del Sud, una democràcia capitalista amb el suport dels Estats Units i els seus aliats, i Corea del Nord, un estat socialista com més va més aïllat, que actualment té la República Popular de Xina com a màxim suport. El pas del temps i la manca de comunicació ha allunyat cada vegada més les dues societats, que en molts casos fins i tot qüestionen la unitat de la nació coreana.

Una reunificació impossible?

La guerra va acabar el 1953 amb un armistici, que va es-

Kim Jong Un i Pyongyang tornen a ser al centre del debat de la comunitat internacional. E.P.

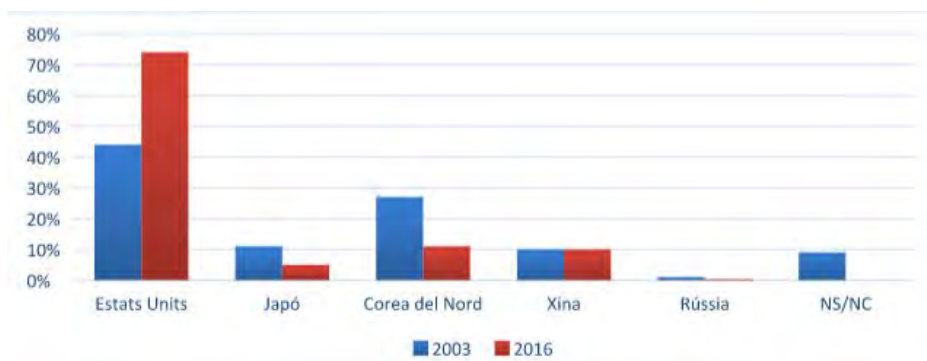
El pas del temps i la manca de comunicació ha allunyat cada vegada més les dues societats

tablir una zona desmilitaritzada de 4 km entre tots dos països, la qual els ha separat tant físicament com psicològica i política. Actualment, Corea del Nord és un estat unipartidista, amb una economia planificada, mentre Corea del Sud és una economia de lliure mercat.

L'interès de l'opinió pública sud-coreana respecte d'una possible reunificació ha anat disminuint a me-

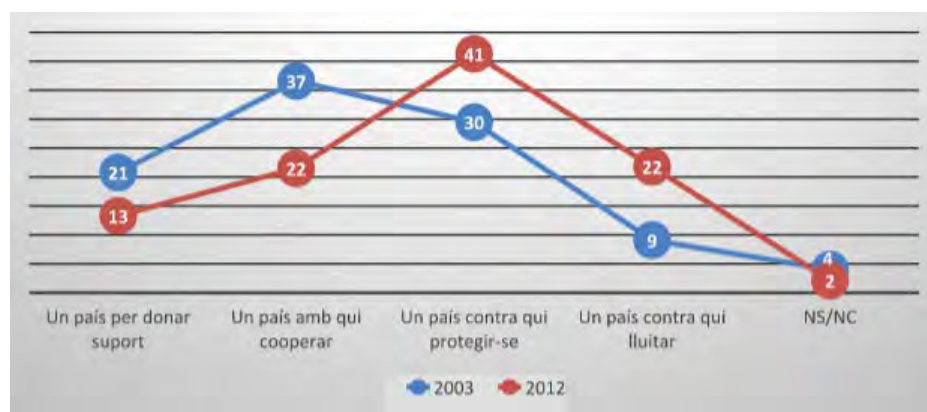
sura que els nord-coreans quedaven aïllats de l'escena internacional. Si el 1994, un 92% dels sud-coreans consideraven 'necessària' la unificació, el 2007 aquesta percepció havia caigut fins al 64%, i actualment no arriba al 40%.

Els menys partidaris són els més joves, que han crescut en la globalització i amb grans diferències econòmiques entre tots dos estats, i

Dels següents països, quin és el més propera per a vós?

DADES DE LA KOREAN GENERAL SOCIAL SURVEY (KGSS) DEL 2012

Què representa Corea del Nord per a vós?

DADES DE LA KOREAN GENERAL SOCIAL SURVEY (KGSS) DEL 2003 I 2012

ja no tenen la nostàlgia d'una Corea unida i remarquen la seva identitat sud-coreana. L'allunyament ha portat a creure que tenen una manera de pensar més similar als estatunidencs i els europeus que no pas als seus veïns del nord.

Actualment, el 74% dels sud-coreans consideren els Estats Units el seu país més proper, identificació que ha augmentat considerablement aquesta última dècada, mentre baixava la identificació amb els seus germans coreans. L'interès amb Corea del Nord decreix en gran part perquè no troben que comporti cap benefici polític ni econòmic per al sud i cada vegada són més els qui

s'oposen de manera activa i oberta a la unificació.

El nombre de ciutadans que percep el nord com un aliat potencial també ha disminuït. Per tant, sembla clar que una possible reunificació és com més va més llunyana. El 2003, un 58% considerava Corea del Nord un país amb el qual cooperar o al qual donar suport. Gairebé una dècada més tard, la posició principal era considerar-lo un país contra el qual calia protegir-se (41%) o contra el qual lluitar (22%). Fins i tot, actualment, més de la meitat de sud-coreans estan d'acord en el fet que l'estat tinguí armes nuclears per a protegir-se de l'amenaça del nord.

Bretxa ideològica i generacional

Les diferències dins de la societat coreana són també ideològiques, més enllà de les generacionals. Els qui es consideren més liberals són els qui veuen més necessària la reunificació: un 57%. Un 39% dels qui s'identifiquen com a molt conservadors la troben necessària. I entre els qui no es consideren ni liberals ni conservadors, només un 29% la veu necessària.

Són els liberals els més partidaris de donar suport o de cooperar amb els veïns nord-coreans, mentre que els més conservadors són els més partidaris d'enfrontar-se al govern de Pyongyang.

En la societat també hi ha divisió entre els qui consideren necessari que primer hi hagi un canvi dins de Corea del Nord perquè després es produeixi la unificació (28%), i els qui pensen que la unificació podria conduir a la democratització a Corea del Nord (29%).

Són els joves els qui més troben que cal una democratització nord-coreana perquè es produeixi la unió, i els qui consideren que la diferència entre totes dues societats és de valors, més enllà del sistema econòmic o polític.

Una societat molt diferent

Per a la majoria de sud-coreans, l'única relació existent amb els nord-coreans són els 250.000 refugiats establerts al sud. Els refugiats nord-coreans i els seus descendents sovint són rebutjats per la societat. Molts refugiats lluiten per adaptar-se, però la taxa de desocupació entre

Són els liberals sud-coreans els més partidaris de donar suport o de cooperar amb els veïns nord-coreans

La unificació sembla irrealitzable, però caldrà veure si algun dia aquest fet és possible, i si aleshores encara hi haurà llaços sentimentals entre tots dos països

aquest col·lectiu és molt alta, i els ingressos dels qui treballen són la meitat del sou mitjà d'un sud-coreà. Més enllà de les diferències lingüístiques, en molts casos hi ha fam i malnutrició, les quals deriven en diferències físiques.

També hi ha divisió, en la societat sud-coreana, en el debat sobre l'acollida de refugiats. Un 50% pensa que han de ser admesos, un 39% que només en alguns casos, i un 12% que en cap cas. El 50% dels enquestats no se sent gens proper als refugiats nord-coreans.

Cal afegir que, tot i el liberalisme econòmic, la societat sud-coreana es caracteritza per tenir uns valors molts més conservadors i individualistes que els que podem trobar al nostre país. Contràriament a molts estats europeus, l'associacionisme no hi és arrelat i hi ha entre un 80% i un 90% de la població que no participa en associacions socials, culturals, polítiques ni esportives.

Un altre valor que ens explica aquest individualisme és que prop del 80% de sud-coreans no debat mai o gairebé mai sobre el medi o altres qüestions de caràcter social, i hi ha desencís en la vida política: un 70% pensa que els polítics no fan cas de l'opinió dels ciutadans. El model de vida ha portat a una alta taxa de suïcidis, sobretot entre els joves. Un 12% dels enquestats assegura que ha tingut pensaments suïcides alguna vegada a la vida.

La bretxa generacional és molt gran, a Corea del Sud. No és fàcil ser jove en la glo-

balització de Corea del Sud. La intensa competència que defineix el sistema educatiu de Corea del Sud i el mercat irregular d'ocupació que espera els graduats ha fet que creixi la desigualtat, que caiïgui la taxa de natalitat i que hi hagi ocupació insegura i un alt nombre de suïcidis juvenils.

També hi ha una diferència considerable respecte del paper de la dona en la societat. El 73% dels sud-coreans, segons l'enquesta del Korean General Social Survey del 2012, considera negatiu per a la família que la dona treballi a temps complet, i un 38% troba que la dona no hauria de treballar mai. Només un 9% està d'acord que les dones treballin igual que els homes si els fills són petits.

També són conservadors respecte de la idea del matrimoni i la vida en parella tal com s'entén en la nostra societat. Només un 20% dels enquestats accepten la vida en parella sense el matrimoni i més de la meitat està en contra del divorci. Tampoc no són tolerants amb el col·lectiu LGBT, i més de la meitat dels sud-coreans considera que els homosexuals no haurien de poder tenir fills ni criar-los.

Les enquestes mostren un allunyament entre totes dues societats, que tendeix a ampliar-ne les diferències econòmiques, polítiques i socials. De moment, la unificació sembla irrealitzable, però caldrà veure si algun dia aquest fet és possible, i si aleshores encara hi haurà llaços sentimentals entre tots dos països. ■

Paul Auster interpel·la els periodistes: ‘El món us necessita, sou a la primera línia per a defensar la gent davant l’horror’

L'escriptor nord-americà Paul Auster ha presentat el seu últim llibre a la Casa del Llibre de Barcelona. ACN

NOEMÍ BIBOLAS

Paul Auster visita Barcelona per presentar el seu llibre '4321', una mirada calidocopia a les vides múltiples d'Archie Ferguson

Paul Auster (Nova Jersey, 1947), un dels autors més destacats de la literatura nord-americana contemporània, és aquests dies a Barcelona

per presentar la seva última novel·la, *4 3 2 1*, publicada en català per Edicions 62 en una traducció d'Albert Nolla. Feia set anys que Auster no publicava ficció, i la novel·la ha

estat rebuda per gran part de la crítica com el punt culminant de la seva carrera.

L'última vegada que Auster –autor d'obres com *El palau de la lluna* (1989) o *El llibre de les il·lusions* (2002)– va visitar Barcelona va ser amb motiu de la presentació del llibre *Diari d'hivern*, l'any 2012. Cinc anys després, torna per pro-

mocionar *4 3 2 1* dins d'una ronda esgotadora. És així com se'l veu, cansat, però atent i amb voluntat de respondre als mitjans que assisteixen a la conferència de premsa de la Casa del Llibre, a la Rambla de Catalunya de Barcelona. És la manera que té d'agradir als editors la seva feina. Ho diu després d'haver escoltat les

L'última vegada que Auster va visitar Barcelona va ser l'any 2012. ACN

paraules de l'editora, Pilar Beltran, que descriu *4 3 2 1* com 'una novel·la oceànica i que arrossega, un text imaginatiu i absorbent, del qual no es pot obviar cap personatge; l'emotiu retrat d'una saga familiar i una exploració sobre els límits de l'atzar i el destí'.

4 3 2 1 és la història del jove Archie Ferguson des que neix fins que entra a l'edat adulta, però narrada per mitjà de quatre variacions, quatre possibles vides que transcorren paral·leles. 'Són quatre novel·les en una de sola', diu Auster, i per això li han 'calgut gairebé 900 pàgines'. És una de les seves obres més ambiciosos, sobretot pel que fa a l'estructura, però quan li demanen com s'ho ha fet per organitzar tant de material i tants personatges diu que ha estat molt fàcil. Les quatre vides dels quatre Fergusons estan ordenades per capítols ben diferenciats i acaben for-

4 3 2 1 és la història del jove Archie Ferguson des que neix fins que entra a l'edat adulta

mant set cicles. 'No ha estat tan complicat.' La idea, diu, li va venir de sobte, un dia llegint el diari.

El protagonista és nascut l'any 1947 a Nova Jersey, dos fets que coincideixen amb la biografia de l'escriptor. És, a més, descendent de jueus centre-europeus, un altre element en comú. Però Auster ho deixa ben clar, no és una novel·la autobiogràfica. Com tot novel·lista, insisteix, agafa elements de la realitat que l'envolta, però la cosa important és què en fa després, en la ficció.

Tot i les diferents opcions i decisions que prenen, hi ha uns trets comuns que cohesionen els diferents Fergusons. Comparteixen la passió per la literatura, són amants de l'esport, senten la mateixa atracció per l'Amy Sh. i la mateixa estimació per la seva mare, la Rose. I és que, segons Auster, són les petites deci-

sions o els petits accidents que marquen els camins que conformen les nostres vides. Auster ens mira i ens diu que potser el fet més important de la nostra vida és el moment en què els nostres pares es van conèixer, i això normalment passa per casualitat, sentència. I és que va ser per casualitat que va conèixer la seva parella actual, l'escriptora Siri Husvedt (*Elegia per a un americà*, 2009, o *L'estiu sense homes*, 2011).

Per Auster, la vida és aquest cúmul de casualitats. Quan tenia tretze anys o catorze, durant una excursió pel bosc, el company que anava davant seu va morir per un llamp. En aquell moment, va tenir clar que et podia passar qualsevol cosa en qualsevol moment i aquesta idea ha estat present en tot allò que ha fet.

D'ençà de la primera novel·la, *Ciutat de vidre* (*Trilogia de Nova York*, 1987), que

Per Paul Auster, la vida és un cúmul de casualitats. ACN

Quan necessita cercar informació, dades com ara el dia de la setmana d'una data concreta és quan fa servir l'iPad que li va regalar la Siri Husvedt

va néixer arran d'una trucada de telèfon equivocada, Auster ha estat conegut com un 'caçador de casualitats'. La cosa va anar així: un dia va sonar el telèfon i algú va demanar per l'agència de detectius Pinkerton. Auster va contestar que s'havien equivocat. La trucada es va repetir una segona vegada, però no n'hi va haver una tercera i Auster es va quedar amb el dubte de què hauria passat si hagués contestat que, efectivament, era un detectiu. Aquest va ser el germen de la novel·la.

Avui, tants anys després, es continua fent aquesta mena de preguntes. I si...? Amb el joc calidoscòpic de 4 3 2 1, Auster no solament dóna entrada a la cosa inesperada i a l'atzar sinó que també incorpora l'anhel quotidià de demanar-se sempre 'què hauria passat si'. Un anhel que només troba resposta en la ficció. Si li demanen quin dels Ferguson prefereix, no pot contestar. En la mirada calidoscòpica de la ficció, tots els personatges són un mateix. Un mateix Ferguson en totes les possibilitats.

Arran de l'escriptura dels seus dos llibres anteriors (*Diari d'hivern*, 2012, i *Informe de l'interior*, 2013), va repassar per primera vegada la seva infantesa i hi va descobrir el territori ric i fecund que va inspirar la novel·la. Va decidir explicar la vida d'una persona, des del naixement fins a l'edat adulta. L'estructura va venir després.

De la infantesa recorda: 'Vaig començar a escriure a 9 anys. Escrivia petits poemes. Em feia sentir més connectat amb el món que m'envolta-

va.' Avui ho continua vivint d'una manera molt semblant. 'Un acte de supervivència? Potser sí. Escric perquè no puc deixar de fer-ho. Sé que mai deixaré d'escriure.' I continua: 'Tot artista és una persona ferida, algú per a qui el món no és suficient. Tenim la necessitat de fer alguna cosa. Un escriptor s'adona d'això ben d'hora, i és una malaltia que no es cura.' Cita Tarkovsky: 'L'home produeix art perquè la vida humana no és perfecta.'

Tornant als Fergusons i a la idea de les variacions, de la mateixa manera que Auster ha volgut que hi haguessin trets comuns entre els personatges també els fa moure en un mateix rerefons històric. 4 3 2 1 és un fresc, detallat i documentat sense defalliment, de la vida americana que va dels anys quaranta als setanta: la Guerra Freda, Kennedy, Luther King, Vietnam, són alguns dels episodis. 'És la meua novel·la més realista', diu. Quan necessita cercar informació, dades com ara el dia de la setmana d'una data concreta és quan fa servir l'iPad que li va regalar la Siri Husvedt. Com és sabut, ell viu allunyat de mòbils i ordinadors. Escriu a mà i a màquina. Però per a aquestes coses, reconeix, l'iPad li va bé.

I si parla de necessitat quan es refereix a l'escriptura, trasllada el mateix compromís al periodisme. 'El món us necessita. Sou a la primera línia per a defensar la gent davant l'horror', diu adreçant-se al públic que té al davant. Sobre la política de Trump: 'Una resposta llarga o curta? La curta seria: Oh, Déu meu!' ■

7 DIES

{ La selecció de la setmana { Dilluns 4 setembre/Divendres 8 setembre

Dilluns 4 setembre.

El precedent letó: qui abandona el parlament no compta

ARXIU

Dimarts 5 setembre.

Jauma Padrós: 'No es podrà continuar fent medicina d'excel·lència si es mantenen la precarietat i els sous indignes'

ALBERT SALAMÉ

Divendres 8 setembre.

Enric Morera: 'L'estat espanyol no és viable'

ACN

Dimecres 6 setembre.

Avui és el dia

Dijous 7 setembre.

Guanyarem, també, perquè ells han renunciat a fer política

Divendres 8 setembre.

Enteneu-ho: és perquè el vot és nostre que no ens deixarem sotmetre

Dijous 7 setembre.

La Setmana del Llibre en Català s'internacionalitza

ACN

El precedent letó: qui abandona el parlament no compta

Món Els opositors a la independència de Letònia van intentar boicotar-la abandonant el parlament, igual com faran PP, Ciutadans i PSC aquesta setmana

Membres del parlament letó votant a favor de la declaració d'independència, el 1990. LATVIA.EU

Soviet Suprem letó i el parlament independent, l'actual Saima.

La decisió més important de totes les del Consell Suprem es va prendre el 4 de maig de 1990 quan la presidència del parlament va proposar de votar la proclamació d'una república independent. Aquell parlament tenia 201 diputats. La majoria eren membres del Front Popular però també hi havia un gruix important de diputats de diverses formacions partidàries de continuar formant part de la URSS. Aquell 4 de maig 138 diputats van votar a favor de la independència i un, un conegut sacerdot de nom Zotov, es va abstenir.

Per a la història ha quedat que el noranta-nou per cent del parlament letó va votar a favor de la declaració de la independència, una unanimitat impressionant que va quedar reflectida en la premsa internacional de l'època. Però el que pocs van explicar aleshores o expliquen encara avui és que els partidaris de continuar a la URSS no van participar en la votació. En concret van ser cinquanta-set els diputats es van negar a votar, en el seu cas a votar que no. Aquests diputats van deixar els treballs del parlament per no legitimar la

VICENT PARTAL

Dimecres i dijous el parlament de Catalunya, molt probablement, votarà les anomenades lleis de desconexió, que assegurin la celebració del referèndum i la proclamació de la república si el sí guanya. El PP, Ciutadans i el PSC ja han anunciat que no participaran en la votació, intentant treure-li legitimitat. Com en tantes coses, però, hi

ha precedents. Concretament, això mateix és el que van intentar els diputats pro-russos quan es va proclamar la independència de Letònia.

El 17 de març de 1990, els letons, que encara formaven part de la URSS, van acudir a les urnes per a escollir el seu parlament i, per primer vegada, els independentistes del Front Popular van guanyar. Amb el resultat d'aquestes eleccions es va formar el Consell Suprem de Letònia, una institució transitòria entre el

Els partidaris de continuar a la URSS no van participar en la votació

Manifestants el maig del 1990 a Riga. LATVIA.EU

decisió amb el seu vot. Però això no va servir de res perquè qui no vota no compta. La decisió del parlament letó va obrir la via a la proclamació de la independència i al reconeixement diplomàtic internacional que va arribar definitivament un any i mig després de la votació. Ningú no va recordar mai que una part del parlament letó no havia volgut votar.

Una sessió tumultuosa

L'ambient que va precedir la sessió de proclamació de la independència va ser molt tens. La URSS encara era un dels dos grans poders mundials i el seu exèrcit i la seua policia uns temibles contrincants. Poc abans de la celebració de la votació s'havia fet la famosa Via Bàltica, que va unir Tallin amb Vilnius passant per Riga. De les tres repúbliques bàltiques, Letònia era la més complicada

La URSS encara era un dels dos grans poders mundials i el seu exèrcit i la seua policia uns temibles contrincants

en termes polítics perquè els letons eren una minoria demogràfica al seu propi país i els russos i ucraïnesos que constituïen un gruix molt notable de la ciutadania estaven molt vinculats a l'exèrcit i mantenien postures molt dures contra la independència. No endebades Riga era la seu de la Flota del Bàltic.

Dies abans de la convocatòria hi havia hagut importants manifestacions a favor i en contra de la independència als carrers de Riga i quan Anatolijs Gorbunovs va

obrir la sessió del 4 de maig a les portes del parlament letó hi havia encara grups de manifestants, els uns amb la bandera ocre i blanca, els altres amb la roja de la falç i el martell.

Gorbunovs, el president del parlament letó, representa ell sol a la perfecció l'evolució de la classe política letona. No era independentista, de fet havia estat el president del Soviet Suprem de Letònia, però se'n va tornar. Deu ser l'única persona del món que ha presidit tres parlaments diferents ja que va encapçalar el Soviet Suprem, després el Consell Suprem i finalment el Saiema, el parlament independent del país. Va ser un personatge molt interessant que, en el seu moment, va assumir la Secretaria del Comitè Central del Partit Comunista de Letònia, des de la qual va anar evolucionant cap a posicions partidàries de

la independència. Durant un breu període de temps fins i tot va ser el president de la Letònia independent, ja que fins que es va elegir Gultis Ulmanis com a primer president de la nova república el president del parlament va exercir provisionalment de cap de l'estat.

Tot el seu bagatge polític Gorbunovs el va haver de lluir el dia de la proclamació de la independència, ja que la sessió parlamentària va ser realment accidentada. Els diputats contraris a la independència ho van intentar tot per a evitar a la votació. Leonid Kurdjumov, un dels dirigents del moviment contra la independència, va protagonitzar un dramàtic parlament final en el qual, fins i tot, va arribar a reclamar que els diputats ajornaren la votació per gana, ja que feia hores que no menjaven res. L'argücia no li va valer de res ja que el

Kurdjumov va acusar els diputats independentistes de manipular la història

En cada campanya que feia havia d'explicar com era que volia ser membre del parlament que ell mateix havia intentat impedir que existís

president del parlament va ser molt directe a l'hora de tallar el seu filibusterisme. I va ser quan ja va veure que no hi havia res a fer quan va abandonar les tàctiques de delació i va anunciar que els seus diputats no votarien ni participarien en la decisió.

Kurdjumov va acusar els diputats independentistes de manipular la història, de prendre decisions contra el reglament del parlament i va afirmar que aquella decisió ignorava els interessos i la voluntat dels diputats que representaven la majoria de la població de Letònia –cosa que no era certa. Després va afirmar que aquella votació violava la constitució soviètica i era il·legal, raó per la qual va anunciar el següent: ‘com que els nostres votants no ens han elegit per a prendre decisions que són contràries a la constitució considerem que és impossible que participem en aquesta votació, de manera que comuniquem la nostra decisió de suspendre els nostres treballs en aquest parlament’.

I va marxar. Ell i cinquantais diputats més.

Què va passar després?

El boicot dels diputats pro-russos no va valer de res. Des del punt de vista polític Letònia va consolidar el procés d'independència i després del fallit cop d'estat a la URSS la comunitat internacional la va acceptar com un estat més. És interessant, però, resseguir la història de Kurdjumov en la Letònia ja independent.

Les relacions del parlament letó amb els grups anti-independentistes va ser molt complicada els mesos posteriors a la proclamació de la independència. Els pro-russos van organitzar des del carrer tot d'activitats per a oposar-se a la independència i, fins i tot, van donar suport al cop d'estat militar contra Gorbtxov. Eventualment l'activitat d'alguns d'aquests grups va ser prohibida legalment per aquesta raó i alguns dels seus dirigents van ser jutjats per la nova república.

El cas de Leonid Kurdjumov, però, és especialment interessant i instructiu. Aquell 1990 havia estat escollit diputat de Riga, la ciutat amb més presència de russos en tot el país, en les llistes

de la candidatura Igualtat i com a membre del Partit Comunista de la URSS. Després de la restauració de la independència, Kurdjumov es va negar a acceptar la nacionalitat letona –ell havia nascut a Minsk, a Belarús–, decisió que tanmateix va revocar prop de deu anys després. L'any 2000 va demanar la ciutadania del nou estat i va retornar a la política activa. Un any després va ser elegit regidor a Riga.

La raó d'aquell canvi és que cinc anys abans havia participat en la fundació del Partit Socialista de Letònia, però no podia exercir cap càrrec ja que no era ciutadà letó. La seua decisió d'acceptar la ciutadania letona li va causar molts problemes amb els seus companys antiindependentistes i va anar saltant de partit en partit. Del socialista va passar a un grup anomenat Harmonia i posteriorment va fundar un altre partit que es feia dir Nova Política. Va ser escollit en diverses ocasions regidor de Riga, sobretot gràcies al vot de la població russa, però en les dues ocasions que va intentar ser diputat al parlament de

Letònia no va aconseguir mai de tenir els vots suficients. Molt probablement perquè en cada campanya que feia havia d'explicar com era que volia ser membre del parlament que ell mateix havia intentat impedir que existís.

Kurdjumov va morir el 2012. En el moment de la seua mort Letònia era un estat independent plenament reconegut, membre de la Unió Europea. Un any abans Valdis Dombrovskis havia estat escollit primer ministre de Letònia, després de formar una coalició per a impedir que el partit pro-rus Harmonia, del qual Kurdjumov havia format part, entrés al govern. Dombrovskis va fer el 2013, com a primer ministre, unes declaracions donant suport al procés d'independència de Catalunya que li han ocasionat una intensa campanya de mentides i desprestigi per part de mitjans espanyols, arribant a la publicació per part la revista *Interviú* d'un informe policial espanyol en què se'l qualificava d'"enemic perillós". Avui Dombrovskis és el vicepresident de la Comissió Europea. ■

JAUME PADRÓS

‘No es podrà continuar fent medicina d’excel·lència si es mantenen la precarietat i els sous indignes’

Entrevista amb el president del Col·legi de Metges de Barcelona

ALBERT SALAMÉ

ASSUMPCIÓ MARESMA

Jaume Padrós Selma, president del Col·legi de Metges de Barcelona, és un home afable. Això no li impedeix d'abordar els problemes que el preocupen amb contundència. De seguida ens deixa clar que el capfica la situació de precarietat que viuen els metges de menys de quaranta-cinc anys. Creu que això pot acabar afectant la qualitat de l'assistència. Ens remarca que no és una qüestió banal i que si durant la crisi els professionals van tenir clar que s'havia de donar prioritat a les inversions, ara és l'hora d'aturar aquesta situació. És prou sabut que considera que el debat sobre la sanitat aquests darrers anys ha estat intoxicat i empobrit, però potser no se sap tant cap on creu que ha d'anar. Pensa que cal ser imaginatiu i parlar de com canviar l'organització per ser més eficient, de com donar més autonomia als centres i afavorir que s'autogestionin per treure més profit dels recursos. També de com parlar de flexibilitat i d'equips multidisciplinaris i de la necessitat de saber aprofitar els recursos que fan de la nostra sanitat un sistema diferent. I creu, així mateix, que cal posar sobre la taula els perjudicis de la creació d'oligopolis com el Grup Quirón.

—Hem tingut una bona notícia. Ja no queda cap ferit dels atemptats en estat crític.

—Sí, això és tremendament positiu. Més enllà de la indignació i la consternació que hem manifestat pels atemptats de Barcelona i Cambrils i de la solidaritat amb les víctimes (no tan sols dels ferits) i les seves famílies, cal que reitem el reconeixement a la gran tasca que des del primer moment els metges i més professionals sanitaris des dels serveis d'emergència, els CAP, els CUAP i els hospitals han exercit amb vàlua, professionalitat, compromís i excel·lència. Altíssima qualitat.

—Dieu que estem en una situació de risc?

El problema és un finançament molt insuficient a causa de l'ofec econòmic a què l'estat sotmet el govern de la Generalitat

Catalunya està entre els tres o quatre primers països del món pel que fa a l'índex d'envelliment

—En aquests moments es tracten molt malament els professionals sanitaris, sobretot els que valen. Ho vaig denunciar al parlament fa quatre mesos i ho hem de continuar fent. Hi ha el perill de cronificar la precarietat. Tenim un 50% de metges de menys de quaranta-cinc anys en situació de precarietat. I fins un 20% cobren menys de 1.500 euros el mes i a sobre tenen contractes precaris i una situació inestable, que no els permet de tenir ni accés a l'habitatge. Hi ha gent que té quaranta contractes l'any.

—Heu dit quaranta contractes l'any?

—Quaranta o més, i el que dic no és cap anècdota. Ho tenim documentat. Curiosament, l'empresa amb l'índex més alt de precarietat és l'Institut Català de la Salut (ICS), que és el principal proveïdor públic, sobretot en l'atenció primària. I si mireu a la privada us trobeu que hi ha metges que cobren 6,5 euros la visita, i han d'acabar fent moltes visites d'assegurança lliure per fer-se un sou. Hi ha una contradicció molt gran: la societat ens diu que som els millors professionals, però alhora de la veritat accepta aquesta situació. Nosaltres defensem un sistema d'excel·lència, que vol dir que hi ha una atenció excel·lent, una proximitat, que s'atenen les grans patologies, però ho hem de dir clar: si no s'injecten més recursos i fem més responsable la ciutadania de l'ús i el finançament d'aquests serveis, tenim núvols grisos i foscos a curt i a mitjà termini.

—Aquesta precarietat pot acabar afectant l'assistència mèdica?

—Evidentment, sobretot afecta la continuïtat assistencial i, això, amb l'augment constant de malalts crònics que hi ha en la nostra societat, encara és més significatiu. Si no s'arregla pot acabar afectant la qualitat de l'assistència.

—Què proposeu de manera immediata per revertir aquesta situació?

—Durant la crisi la professió va prioritzar que no es deixessin de fer inversions, perquè era el que calia. I ho va fer abans de defensar un augment de salari. Amb les retallades els metges van perdre fins a

un 20% del sou. Ara hi ha una recuperació econòmica amb un augment del PIB del 2,7%. La Generalitat de Catalunya, enguany augmentarà els ingressos de 1.500 milions, aproximadament, i d'aquests només preveu destinar-ne 230 a les despeses corrents destinades a salut. Això no pot ser. Almenys n'hi han de destinar 600. Hi ha d'haver un 35% o 40% d'augment, que és aproximadament el pes de la despesa en salut sobre tot el pressupost de la Generalitat el 2017. Sabem que amb això no es resolen els problemes, però és de justícia fer-ho. S'ha d'acabar això de fer medicina d'excel·lència amb uns sous indignes. Ha de ser prioritari posar fi a aquesta situació, sobretot per als més joves, que són el futur del país. I això no ha pas d'amagar que el problema principal és un finançament molt insuficient a causa de l'ofec econòmic a què l'estat sotmet el govern de la Generalitat.

—Els joves en són els més perjudicats?

—Sí. I si no ho arreglem ens podem trobar que els millors marxïn i pleguin veles. El sistema sanitari se'n pot ressentir. El risc és que podem tenir una generació que es desenganxi dels valors que donen sentit a la professió. Això ho hem de combatre. La professió també té deures en aquest sentit i jo em penso desviure perquè la declaració de Girona del Congrés de la Professió Mèdica tingui sentit i sortida.

—Abans dèieu que a l'ICS era on hi havia més precarietat. Com és això?

—Hi ha unes inèrcies, que serien difícils d'explicar, que ho han facilitat. En el cas de l'ICS sí que és veritat que d'ençà que nosaltres ho vam posar sobre la taula s'ha fet l'esforç de corregir el tipus de contracte. El Col·legi ha posat de manifest quina mena de contracte ha de ser assumible i quina no des del punt de vista del sector públic i quin afavoreix o no la precarietat. Crec que encara som a temps de revertir aquest futur incert del sistema sanitari.

—Quins desafiaments més tenim?

—N'hi ha un de sociodemogràfic. Nosaltres tenim una societat més envellida, te-

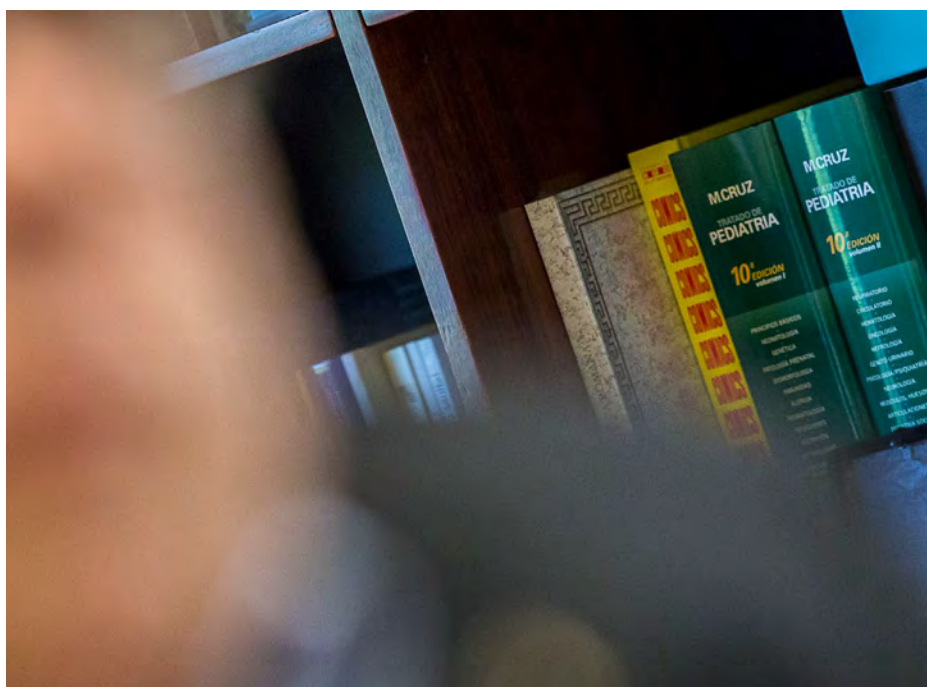
nim una de les societats amb l'esperança de vida més alta del planeta. Catalunya està entre els tres o quatre primers països del món pel que fa a l'índex d'envelliment, i això és la conseqüència de les polítiques de salut que s'han fet fins ara. Això és un èxit, però ens presenta nous problemes i reptes.

—Quins?

—La realitat és que tenim uns pacients que han superat malalties agudes que s'han convertit en cròniques i que són, alhora, pacients més informats, més apoderats, que volen exercir aquesta autonomia que el sistema sanitari els reconeix i que, per tant, volen decidir qui els ha d'atendre, quan i com. Volen poder decidir amb el professional els tractaments que han de seguir. Aquesta situació nova també fa que hi hagi més prevalença de discapacitats físiques i cognitives, i això ens desafia des del punt de vista de la bioètica. Quina intensitat hem de donar als tractaments a la fi de la vida, sobretot quan disposem d'eines que ens permeten de valorar si els pacients estan en una situació pròxima al final? Es poden prendre decisions avançades que evitin la utilització inadequada dels recursos, i que, per tant, facilitin uns finals de vida més dignes. Se n'ha de parlar, d'aquests reptes de la bioètica. Aquest canvi biològic ens obliga a canviar la manera de treballar, perquè aquests pacients necessiten un tipus d'atenció més integral i pròxima al seu entorn. Per tant, això vol dir que si fa cinquanta anys el metge treballava sol, ara ha de treballar amb un equip interdisciplinari. La millora de les urgències i de les llistes d'espera demana d'apoderar de veritat les atencions primària sanitària i comunitària, però d'una manera diferent.

—En podeu posar un exemple?

—Us poso un exemple del que ens passa. Tenim pacients grans que viuen sols i que emmalalteixen i han ser cuidats. Quan hi ha crisi econòmica, les famílies no tenen tanta capacitat de contenir aquestes situacions a casa. Què passa? Que aquest senyor és candidat d'urgències de l'hospital. Si aquest senyor té uns recursos en

'En el sistema tenim alguns àmbits molt burocratitzats. S'han d'aprimar les estructures'. ALBERT SALAMÉ

l'àmbit comunitari i la capacitat de ser atès per l'atenció primària, segurament podrà ser tractat a casa. La sociologia de la professió ha canviat i, per tant, les solucions assistencials també han de canviar una mica. Països com Nova Zelanda o Austràlia ja se n'han adonat i reconverteixen els centres perquè la tipologia dels pacients, des de fa uns anys, ha canviat. Sempre diem la frase següent: 'Hem de situar la persona en el seu entorn, en el centre de la nostra atenció.' Més ben dit, no és mai el pacient que ha d'anar al recurs de sempre. Els que han de canviar són el sistema i els professionals.

—Ja sé que parleu d'un canvi profund, però deixeu-me fer un incís. És veritat això que diuen que els caps de setmana o durant els períodes de vacances els hospitals s'omplen de gent gran?

—Això ho hauríeu de demanar als centres, però si passa no és perquè les famílies els abandonin, sinó per aquesta complexitat de què parlàvem. Hi ha una cosa que és certa: amb la crisi, els recursos de les famílies i els àmbits comunitaris s'han reduït i no tenen tanta capacitat de contenció. Quan aquest entorn no funciona els hospitals i els serveis sanitaris fan

de comodí. Tant senzill com això.

—Els serveis sanitaris fan una funció més enllà de l'estrictament sanitària?

—I tant. Això ho fan cada dia els metges d'atenció primària i, sobretot en època de crisi, han fet tots els papers de l'auca com mai. En part, això també explica el desgast tan gran que hi ha a l'assistència primària. Sense tenir prou instruments acaben essent l'aixopluc de les demandes i les queixes. El metge de capçalera sovint és el receptor dels problemes, però no té eines per a vehicular-los.

—En les vostres propostes poseu molt d'èmfasi en la idea que els canvis fonamentals s'han de produir en l'organització.

—En el sistema tenim alguns àmbits molt burocratitzats. S'han d'aprimar les estructures.

—Ho podeu explicar més?

—Mireu, jo des que vaig acabar la carrera, i ja fa molts anys, sempre he sentit dir que l'atenció primària és la porta d'entrada al sistema. En realitat, però, es va optar per fer un sistema que universalitzés l'assistència i no es van donar eines ni

El sistema públic català consolda aquestes iniciatives que van sortir de la societat civil amb vocació de resposta social

‘Ens hem aturat massa temps en un debat molt empobrit intel·lectualment’. ALBERT SALAMÉ

formatives ni instrumentals als metges d'atenció primària perquè tinguessin la capacitat de gestionar individualment cada cas, més enllà de l'atenció clínica.

—**Es pot arribar a gestionar així?**

—Sí, i tant! Què voldria dir? Doncs tenir capacitat de compra de serveis, capacitat d'autonomia professional. No tenir això és una de les causes del desencant que hi ha en el món de l'atenció primària. La nova realitat sociodemogràfica –també la de la professió– és el gran argument perquè es facin els canvis que l'atenció primària i els hospitals necessiten. Un seria precisament donar als professionals, els metges, més autonomia a l'hora de prendre decisions. En aquest sentit, tenim experiències d'autonomia professional que han estat satisfactòries també per als pacients.

—**Autogestió? Les podeu explicar?**

—No és l'únic camí, però hi ha experiències d'autogestió, en forma cooperativa, que han demostrat que el nivell de satisfacció dels pacients i els professionals és més alt i que, a més, es produeix un

estalvi directe de l'erari públic. Hi va haver un moment que l'administració semblava que optaria per això, però a vegades aquestes opcions queden aturades a causa del soroll extern. En aquests moments s'han d'aplicar solucions molt imaginatives no tan sols a la primària, sinó també als hospitals. Hem d'utilitzar millor els pocs recursos que tenim. Molta gent es pensa que donar més autonomia significa donar uns privilegis. No vol dir això. En realitat vol dir corresponsabilitzar l'equip clínic –el metge assistencial amb un equip que pot ser de metges i infermers– d'un pressupost. La gestió d'aquest pressupost podria ser molt millorable si es fes segons uns criteris de flexibilitat, pensats amb el pacient i per al pacient i amb uns resultats de salut òptims. El nostre país ha estat massa paratitzat discutint de qui és la titularitat de qui presta els serveis, quan en realitat el sistema sanitari nostre, des de l'origen, té un dels segells d'identitat que es basen, precisament, en la pluralitat d'aquests proveïdors. En aquest sentit, el conseller Comín ha ajudat a aclarir la qüestió dels noms propis. És a dir, a aclarir el paper

que han de fer les empreses, les entitats i les institucions que treballen al sector públic que no són l'ICS i que en cap cas vol dir que s'hagin privatitzat.

—**Considereu que s'ha perdut molt de temps en això?**

—Ens hem aturat massa temps en un debat molt empobrit intel·lectualment, que té més a veure amb prejudicis ideològics i amb frustracions personals que amb unes ganes d'avançar i millorar. Com us deia abans, el conseller Comín ha ajudat molt a relaxar la controvèrsia i ha introduït elements molt interessants. Es torna a parlar de les bases del model sanitari, que és del que la gent està convençuda, però lamentablement s'ha creat molta confusió i s'ha intoxicat l'opinió pública. Si ara sortim al carrer i preguntem si s'han privatitzat llits ens diran que sí i, en realitat, no se n'ha privatitzat cap. S'ha confós la gestió amb el proveïdor amb la privatització. No hi ha cap ciutadà de Catalunya que pagui per una prestació que és gratuïta. Si anar a la Mútua de Terrassa és privatització vol dir que hem de tornar a l'escola.

Hi ha un oligopoli que pot contribuir a desestabilitzar el sistema en l'àmbit privat i pot fer empobrir la qualitat del sector

—Potser no s'ha explicat prou el model que tenim, d'on ve i què el configura. Abans dèieu que era molt identitari.

—Ningú no parla del sistema sanitari madrileny o espanyol. En canvi, tothom parla del sistema sanitari català, aquí i arreu. És una evidència i una referència.

—Què el caracteritza?

—La diversitat de proveïdors. A Catalunya hi ha més de setanta hospitals i set són de titularitat de la Generalitat. Els altres són d'ajuntaments, fundacions o mutualitats que van néixer quan encara no existia la seguretat social amb una voluntat de cobertura de la sanitat dels treballadors.

La societat civil s'organitzava a través de mutualitats o organitzacions sense afany de lucre per a donar assistència sanitària als treballadors. Això només passava a Catalunya. Quan arriben la democràcia i les transferències hi ha una cosa que fan Trias i Laporte que és extraordinària. Aprofiten aquests recursos i els reconverteixen en consorcis, fundacions, que són els que fan el teixit actual: Sant Pau, Hospital del Mar, Mútua de Terrassa, Hospital de Manresa, Santa Tecla a Tarragona, de Vilafranca... No els puc citar tots. És brutal. Són de titularitats diferents mutualitats, església, municipis... Això fa que sigui d'una vitalitat que no hi és en tot l'estat espanyol i que ens converteix en un fet molt singular a tot Europa. El que fa el sistema públic català és consolidar aquestes iniciatives que van sortir de la societat civil amb vocació de resposta social, vocació de defensa de l'interès general i, a petita escala, vocació universal. Això és molt gran, és un dels fets singulars que diferencien el nostre país.

—I es va perdent?

—La societat va canviant i en determinats moments hi ha hagut, tant en l'àmbit polític com en l'àmbit econòmic, tant per l'esquerra com per la dreta, tant a Espanya com a Catalunya, gent que en comptes de veure això com una riquesa ho ha vist com una amenaça, atès que aquest element era massa diferencial. Quan els senyors De Alfonso i Fernández Díaz conspiren amb això saben perfectament on toquen, ataquen allò que la gent identifica com a excel·lència i qualitat. La gent presumeix de la sanitat a Catalunya i dels seus professionals, encara que en tingui queixes concretes. Lamentablement, hi ha hagut algun irresponsable que els ha fet el joc políticament. Són els 'ximplés útils', ho han fet alguns que són diputats. Algú que des d'algun mitjà es va dedicar a intoxicar i dir mentides. Hi va haver gent que va anar a minar la confiança. La nostra societat funciona pels intangibles de la confiança, la sanitat també. La relació dels metges amb els pacients. Hi hagut molta gent que ha tingut la voluntat de minar aquesta confiança. Catalunya és molt referen-

'No hi ha cap altre servei públic al país més transparent, que cohesioni la societat i que gaudeixi de més confiança per part de la ciutadania que el nostre sistema sanitari.' A.S.

ciada. Esquerdar això ha estat un acte de gran irresponsabilitat. No hi ha cap altre servei públic al país més transparent, que cohesioni la societat i que gaudeixi de més confiança per part de la ciutadania que el nostre sistema sanitari.

—Les grans corporacions també amenacen aquest teixit? Penso, per exemple, en les darreres operacions del Grup Quirón.

—Sí, quan van aparèixer les fusions del grup Quirón nosaltres en vam fer un anàlisi i vam veure que si tiraven el projecte endavant ho convertirien tot en un oligopoli. Les úniques dues veus que ho van denunciar públicament, llavors, van ser el batlle de Barcelona, Xavier Trias, i nosaltres, des del Col·legi.

—Per què no es va poder frenar?

—La Comisión Nacional de la Competencia espanyola no ens va donar la raó. Vam quedar astorats per la manera com van fer el càlcul per a rebatre'ns. Van comptar els llits dels hospitals concertats com a llits privats. Incomprensible. A la pràctica hi ha un oligopoli que pot contribuir a desestabilitzar el sistema en l'àmbit privat i pot empobrir la qualitat del sector. En realitat, passa el contrari d'allò que van dir els de la Competencia. Això ja afecta el contracte amb els professionals i, de retruc, acabarà afectant els ciutadans. Ho hem denunciat i ho continuarem posant sobre la taula.

—Queden molts punts, ben segur que no els podem tocar tots. No tendim cap a una atenció sanitària d'especialistes que impedeix de veure la persona com un tot i això crea problemes? Manca humanitat?

—Ho admeto, la superespecialització ens fragmenta una mica l'individu. És molt important donar poder al metge de capçalera, que és qui pot tenir una idea millor i més global de la persona. A vegades l'assistència és molt disruptiva i poc resolutiva. Però això passa perquè a l'assistència primària no se li ha donat aquesta capacitat resolutiva. Una altra raó potser està en el fet que en l'entrada a les facultats i en l'ensenyament de pre-

grau s'han fet prevaldre més els mèrits acadèmics que la resta d'habilitats. Per exemple, com fan els nord-americans, que prioritzen els joves que fan serveis comunitaris. Si ets voluntari tens prioritat, perquè això indica que hi haurà un metge a qui agradin les persones. La primera cosa que dic als metges joves és que si no els agraden les persones encara són a temps de dedicar-se a una altra cosa. L'únic que et fa mantenir la professió és la implicació amb les persones.

—Heu estat molt taxatius amb les medicines alternatives.

—I ho continuarem essent. De medicina, només n'hi ha una, que és la que fa que un metge, quan té un malalt, hagi de saber fer un diagnòstic diferencial d'allò que té i donar-li el tractament que l'evidència clínica atorga i està obligat a proporcionar-li. Ha de saber quin és el tractament fonamental i quin pot oferir de manera complementària. Quan un metge ofereix un tractament alternatiu fa una mala praxi que és incompatible amb l'exercici professional. Que es faci apartar un pacient d'un tractament ja validat no pot ser. Això passa molt en l'àmbit del càncer. És on hi ha més polèmica. És una mala praxi, i qui la faci tindrà directament el Col·legi de Metges en contra. Hi ha pacients que són especialment vulnerables perquè cerquen respostes per a acceptar el procés difícil que viuen. En aquesta situació no és admissible que hi hagi algú que en pugui abusar.

—Per què la gent cerca aquestes alternatives?

—Les causes poden ser molt diverses. A vegades el pacient té dificultats per a assumir la malaltia que té, a vegades el metge o tot l'equip han estat incapaços de tractar-lo adequadament. Se sap que una de les primeres causes que els pacients acudeixin a les teràpies alternatives té a veure amb la falta d'acompanyament. Aquí, per tant, sí que hem de fer una autocrítica, aquí sí que potser ens manca humanitat. Aquí he de tornar a parlar d'organització. Si tens una organització molt burocratitzada de tipus funcional,

És molt important donar poder al metge de capçalera, que és qui pot tenir una idea millor i més global de la persona

Hi ha incerteses que fan que la gent tingui por d'arriscar-se o de canviar, però hem de canviar perquè la societat ha canviat

potser només tens cinc minuts per visita. La reivindicació no ha de ser de tenir deu minuts per visita perquè amb cada pacient necessites un temps diferent. Amb un pacient pots necessitar tres minuts i amb un altre una hora. Si tu ho pots organitzar per què t'ho ha d'organitzar l'estructura? Necessitem estructures que ens permetin de decidir quant de temps dediquem a cada pacient. Amb això podríem personalitzar i humanitzar més la medicina.

—Se n'és conscient, que passa això?

—Segurament no se n'és prou, perquè hi ha incerteses que fan que la gent tingui por d'arriscar-se o de canviar, però hem de canviar perquè la societat ha canviat. molt burocratitzada de tipus funcional, potser només tens cinc minuts per visita. La reivindicació no ha de ser de tenir deu minuts per visita perquè amb cada pacient necessites un temps diferent. Amb un pacient pots necessitar tres minuts i amb un altre una hora. Si tu ho pots organitzar per què t'ho ha d'organitzar l'estructura? El que necessitem són estructures que ens permetin de decidir quant de temps dediquem a cada pacient. Amb això podríem personalitzar i humanitzar més la medicina. ■

ENRIC MORERA

‘L’estat espanyol no és viable’

Entrevista al president de les Corts Valencianes

NÚRIA CADENES

Fem l'entrevista un dia abans de començar el ple extraordinari per validar el decret llei de plurilingüisme del Consell. El PP ha amenaçat amb tot d'impugnacions. Enric Morera, president de les Corts, es declara tranquil. I parla, d'entrada, de Sicília i de la bella capella del Palatinat, que n'allotja el parlament. De seguida, però, cal anar al tall: de temes n'hi ha molts, la legislatura comença i enguany es presenta trepidant.

—Comenceu legislatura amb un ple extraordinari. Hi preveieu normalitat o hi pot haver episodis de filibusterisme parlamentari?

—Jo espere que siga una sessió de molta normalitat, que donarà molta seguretat i tranquil·litat als claustres de professors i als pares, perquè farà que comence el curs amb normalitat, amb llibertat d'elecció del projecte lingüístic de cada centre.

—El PP ha amenaçat amb recursos d'inconstitucionalitat i ha dit que fer el ple pot tenir 'conseqüències jurídiques'...

—Sí, però és estrany, perquè el grup parlamentari popular va prendre la decisió de convocar aquest ple. Van ser ells. Jo em vaig limitar a fer l'acte formal de convocatòria. Jo he escoltat la Junta de Síndics: dimarts passat, per unanimitat, va decidir la convocatòria.

—Aleshores, tranquil·litat?

—I bons aliments. Jo preveig una situació normal: convalidar un decret llei d'un govern que vol comptar amb el suport de les Corts uns dies abans de l'inici del curs escolar. Per tant, molta normalitat. Allò que sí que ha estat anormal és que una institució com la Diputació d'Alacant, que no hi té legitimitat, pugui haver interposat un recurs [contra el decret de plurilingüisme]. Això és el que veig estrany.

—I que s'hagi acceptat.

—També. Però nosaltres hem de solucionar els problemes de la gent. I això és

Les lleis valencianes aprovades són totes al Tribunal Constitucional, perquè el govern central hi ha presentat recurs en contra. És un escàndol majúscul

És un atac directe al nostre autogovern i a la nostra autonomia. Hi ha voluntat d'anul·lar-nos l'autogovern

el que fa aquest decret.

—Una vida parlamentària de qualitat pot donar la mesura del grau de democràcia d'una societat. És la tercera legislatura que sou a les Corts...

—Des del 2007, sí.

—I ara fa dos anys que en sou el president. A banda les figures dels Borja que ens reben a l'entrada de l'edifici, en què penseu que es nota el canvi, respecte de les legislatures anteriors?

—Hem recuperat un clima de normalitat, de més treball, de més acords i de més consens. Teníem una anomalia derivada de la situació política i econòmica que es vivia en aquesta terra, i hem demostrat que en la pluralitat es funciona millor. Perquè en aquestes Corts hem aconseguit molts punts de consens sobre interessos estratègics del nostre poble. Quant a activitat parlamentària, som la primera cambra pel que fa a atenció a les demandes de l'oposició, a respostes escrites, a demanda de documentació... I, quant a vitalitat d'assemblea legislativa, tenim una sana i envejable normalitat democràtica. De fet, m'han nomenat president de la conferència de les presidències dels parlaments autonòmics, la COPREPA. En aquests moments som un referent de bones pràctiques parlamentàries.

—Ah.

—I, amb tot, som bastant invisibles. Malgrat haver recuperat la connectivitat amb la societat civil. Hem fet actes, per exemple, en els quals els diputats escoltaven el que deien plataformes de la societat civil, hem girat el calçetí. Però som uns grans desconeguts. I si no hi ha un bon parlamentarisme, la democràcia se'n ressent.

—El parlamentarisme, per cert, té molt de pes en la configuració d'aquest poble.

—Sí, des que Jaume I ens institucionalitza com a entitat pròpia, hem tingut unes Corts molt actives, molt avançades. De l'època, estamentals, que assessoraven el rei, però el rei no podia fer qualsevol cosa. De fet, també hem tingut revoltes,

com la dels agermanats, pel fet de no respectar les nostres institucions. Bé, crec que en aquests moments tenim les Corts més reivindicatives des de la pèrdua de les nostres llibertats nacionals per la batalla d'Almansa: hem aconseguit situar al centre del nostre debat qüestions bàsiques dels interessos valencians, com l'infrafinançament o la falta d'inversió. I ho hem fet de manera unànime. És una qüestió de justícia.

—A mitjan legislatura ja es pot fer balanç. D'activitat legislativa n'hi ha hagut poca, fins ara...

—La primera part de la legislatura ha estat d'anàlisi i de reparació. Però s'ha aprovat el pressupost, les lleis d'acompanyament i mecanismes importants per a afrontar el futur. Hem creat l'Agència Valenciana de la Innovació, hem aprovat la recuperació de la nova RTVV, que ha implicat una feina molt intensa... I crec que ara s'accentuaran molt els projectes de llei. Per una altra banda, he de dir que les lleis valencianes aprovades són totes al Tribunal Constitucional, perquè el govern central hi ha presentat recurs en contra. És un escàndol majúscul que es vulvere d'eixa forma la feina del nostre parlament.

—Totes, sistemàticament?

—Sistemàticament. La de pobresa energètica... totes. És un atac directe al nostre autogovern i a la nostra autonomia. Hi ha voluntat d'anul·lar-nos l'autogovern. En la comissió bilateral hem tingut una posició molt enèrgica per a defensar el parlamentarisme i els interessos valencians. Aquesta dinàmica d'involució autonòmica és el caldo de cultiu per a la crisi global territorial que hi ha a l'estat.

—Aviat farà un any que sindicats i associacions van arribar a un acord per a la futura llei de la funció pública, que inclou la competència lingüística. Arribarà a rams de beneir, aquesta llei?

—Ja la tenim en tràmit. I s'aprovarà prompte. Calculeu que a començament del 2018. És una de les lleis importants. Però cal fer un treball previ prou ampli, en aquest

Hem situat el finançament e el centre del debat polític, lligant-ho amb el fet que és una causa de l'empobriment del poble valencià

Demà començarà el ple extraordinari per validar el decret llei de plurilingüisme del Consell. ACN

cas amb els sindicats, perquè ja arribe molt acordada. Com que s'ha fet, el tràmit parlamentari hauria de ser més fàcil.

—Una altra qüestió és normalitzar la representativitat de les Corts amb la supressió de la barrera electoral del 3%... És factible en aquesta legislatura?

—És factible. I necessari: no es poden posar barreres antidemocràtiques a ningú. S'ha triat la via de la proposició de llei. I s'ha treballat així: comissió parlamentària de reforma de l'Estatut i de nova llei electoral, dictamen de tots els grups, que ja tenim, i ara, d'eixe denominador comú, n'ha d'eixir un text articulat. La proposició de llei que entre a les Corts haurà de tenir molt consens. No serà fàcil, però ha de ser així: no un projecte legislatiu del Consell sinó de les Corts. Perquè, de fet, les mateixes Corts han recuperat molt la seua sobirania, com a entitat. No som un ens dependent del Consell com passava en el passat.

—Heu esmentat la llei de creació de la nova ràdio i televisió públiques. La llei és feta. La televisió, quan?

—Us diré una cosa: hauríem pogut tenir la televisió el 9 d'octubre del 2015.

—Com?

—No liquidant la que hi havia. En aquell moment jo vaig intentar un acord amb els treballadors i posar aquest fet en evidència. Però hi hagué incomprensió i no hi hagué altura de mires. I es va decidir fer una nova televisió. Ja vaig avisar en aquell moment que tindria problemes de temps. Jo, com a valencianista, volia una televisió de seguida, amb garanties. I això significava triar el camí de no liquidar-la. Però se'n va triar un altre. I ha significat un tall. Quan tindrem la televisió? No ho sé. Jo, en aquest tema, estic negre.

—I quan tornarà TV3?

—Tan bon punt com tinguem en marxa À Punt, proposaré al govern que aplique la reciprocitat. Des del minut u proposaré que s'aplique la normativa que en el seu dia ja vaig pactar amb el PP (per tant, supose que sobre aquest punt no faran demagògia). Però perquè hi haja reciprocitat has de tenir alguna cosa per a reciprocitar. Jo aniria més lluny de la

reciprocitat: buscar fórmules que ens permeten de cooperar en l'àmbit audio-visual. És lògic. I hem de fer lògic el que fins ara han mantingut en l'anormalitat.

—La qüestió del finançament acabarà de marcar bona part de la legislatura...

—Efectivament, ho hem situat en el centre del debat polític, lligant-ho amb el fet que és una causa directa de l'empobriment sistemàtic del poble valencià. També hem situat en el centre del debat la falta d'inversió pública territorialitzada del pressupost general de l'estat. I hem de recordar que hem reformat l'estatut d'autonomia, que està pendent de tramitar-se, per aquest punt. Dit això, el sistema de finançament i el model de la LOFCA és un exemple més del fet que Espanya no funciona.

—Penseu que hi pot haver cap mena de receptivitat o de rectificació per part de l'estat, quant al finançament?

—L'estat espanyol s'ha de repensar i reelaborar tot. En cinc anys, el senyor Mariano Rajoy ha incrementat el deute públic de 350.000 milions d'euros, que

és un catàstrofe, perquè s'ha fet sobre una devaluació social enorme. Les desigualtats han augmentat i, per tant, no és que s'haja de parlar de recursos cap a les autonomies, sinó de tot el model d'ingressos i despeses de l'estat. No es pot consentir que siguen les autonomies les que es barallen per un tros del pastís. Hem de parlar de tot, dels ingressos públics i de les despeses públiques. I hem de recordar que el principal incomplidor és l'estat, que és el que acumula més incapacitat en la gestió econòmica. S'ha de parlar del conjunt d'ingressos de l'estat i, per tant, no sóc optimista si no hi ha una visió política més àmplia d'un problema greu: que l'estat espanyol en aquests moments no és viable.

—La resposta a les reivindicacions valencianes ha estat, de moment, aquell 'els polítics valencians només saben plorar' que va dir el ministre espanyol Montoro...

—Ens han insultat, sí. Ens han insultat aquells que ens porten a la catàstrofe, que han exhaurit els fons de pensions, que es han posat en un deute públic superior al 100% del PIB, que ens porten al desastre. No ens poden donar lliçons. Si continuen aquestes polítiques, les polítiques del PP, crec que el fracàs de l'estat espanyol serà global. I no s'han fet els passos per a canviar el model productiu. Una prova d'això és l'impost al sol, que és una barbaritat. La política del PP és la de crear problemes i d'incrementar els que ja hi ha. No en soluciona ni un. Ni econòmic, ni social, ni territorial, ni democràtic: els augmenta. Governen per intentar tapar la seua gestió i la multitud de casos de corrupció.

—I aquest menysteniment...

—Eixe menysteniment, eixa burla formen part d'eixe no abordar els problemes. I cada dia que passa... Hem de recordar que tota la situació que viu Catalunya és per la seua campanya anticatalanista del 2006, que ja venia larvada de feia molt de temps. Eixes dinàmiques ens han portat a aquesta situació. I els valencians recordem, i molt, que l'an-

ticatalanisme ha estat un mal negoci per al poble valencià, molt mal negoci. I que les polítiques de dreta centralista impulsades pel PP en tots els àmbits són un autèntic fracàs. Encara que no vulguen veure-ho, els problemes cada vegada es faran més evidents. I hem de fer una reflexió. Perquè el pacte del 1978 està absolutament exhaurit. I si no som capaços d'elaborar un altre pacte amb polítiques d'altura jo pronostique una situació molt difícil per a l'estat espanyol.

—Com valoreu els darrers esdeveniments parlamentaris a Catalunya?

—Era un fet anunciat. No em va sorprendre. Ja s'havia dit i anunciat que hi hauria l'aprovació d'una llei de referèndum. La qüestió és per què s'arriba a aquesta situació. Aquest malestar ve de lluny. Per una altra banda, aquests mateixos fenòmens passen a tot Europa: l'exhauriment dels estats nació entesos com abans. Cada vegada els pobles europeus, no només el català, volen tenir més instruments per a poder estar en un món global des de la seua localitat. El que jo reclame és tranquil·litat, serenitat i que hi haja un clima que ens permeta d'abordar des de la política una evidència: que hi ha un enfonsament del pacte constitucional del 78. I, o bé es fa un altre pacte, unes altres polítiques, o tindrem una situació negativa per part de tots. L'immobilisme que hem vist no és la solució.

—Hi heu parlat, amb Carme Forcadell?

—Sí, vaig fer un acte de presència al Parlament de Catalunya per donar-li el meu suport personal en el moment en què va ser encausada per haver dut al parlament un debat polític. Això és inaudit. És més propi de règims del passat. I de aquells polvos, estos lodos. Ara no he parlat amb ella, però com a president de la COPREPA parle amb tots els meus homòlegs, i intentaré que es genere la situació per establir el que ens pertoca: el parlamentarisme és parlar. I parlar amb tots.

—Quin és l'últim llibre que heu llegit?

—Individus com nosaltres, de Ferran Torrent. ■

Hem de recordar que tota la situació que viu Catalunya és per la seua campanya anticatalanista del 2006, que ja venia larvada de feia molt de temps

Cada vegada els pobles europeus, no només el català, volen tenir més instruments per a poder estar en un món global des de la seua localitat

VICENT
PARTAL

director@vilaweb.cat

AVUI ÉS EL DIA

Com passa tan sovint, la lectura concreta i freda de la disposició segona de l'article tercer de la Llei del Referèndum d'Autodeterminació de Catalunya no emociona. I tanmateix, creieu-me: en aquelles quaranta-set paraules hi és tot.

Quan el 10 de juliol de 2010 milions de persones vam cridar per la independència als carrers de Barcelona no sabíem moltes coses. No sabíem ni si allò era possible. No sabíem, fos com fos, com passaria, ni quin dia arribaria, ni de quina manera. Sabíem només que no hi havia cap més camí i per això ens vam posar a caminar. I a pensar. I a construir. I a proposar. El referèndum d'Arenys de Munt, un any abans, ens n'havia donat la clau definitiva: érem nosaltres que havíem de decidir, en llibertat, i no podíem continuar pendants d'allò que autoritzàs o permetés l'estat espanyol. No demanàriem mai més permís.

I aleshores, partint d'això, vam fer que poguéssim votar la gent en més de cinc-centes ciutats i pobles, malgrat que ens deien que no es podia fer. I vam crear cadenes humanes i manifestacions impossibles de superar. I vam omplir el país de milers d'actes. Vam bastir des de baix organitzacions molt poderoses, l'ANC i Òmnium les principals. Vam pensar i escriure, vam redactar les idees que ens havien de menar a la república i el 9-N vam demostrar per primera vegada al món que Espanya era un país fallit, que ja no podia imposar les seues normes a Catalunya. I vam pressionar els partits polítics fins a aconseguir guanyar el parlament. I vam anar a votar en massa. I vam tenir una cambra amb majoria independentista i un govern cridat a fer la independència.

En tot aquest camí –aviat farà vuit anys d'Arenys de Munt– hi ha hagut moltes fites determinants, molts dies decisius. Però sem-

pre hem dit que hi hauria un dia en què tot canviaria de manera radical: aquell en què la legalitat emanada del poble de Catalunya a través del seu parlament prendria per primera vegada prioritat sobre les lleis de l'estat espanyol. Tot sabíem –tots sabem– que aquest dia ho canviaria tot per sempre, i aquest dia és avui.

Avui el parlament de Catalunya aprovarà la llei del referèndum que, en la disposició segona de l'article 3, deixa clar això: 'Aquesta Llei [...] preval jeràrquicament sobre totes aquelles normes que hi puguin entrar en conflicte, en tant que regula l'exercici d'un dret fonamental i inalienable del poble de Catalunya.' La frase, amb un to administratiu inevitable, no emociona per la lectura concreta i freda. Però és una frase que ens hauria de trasbalsar, en sabent que és la concreció directa de tantes i tantes hores de feina de tanta i tanta gent. De la que encara hi és i demà continuarà empenyent i de la que se n'ha anat sense poder veure-ho.

Avui tots farem una passa de gegant quan els diputats de la majoria premen el botó verd del seu escó. I en realitat serem molts els qui, metafòricament, el premerem amb ells, a través dels seus dits. Avui ells assumiran la veu d'un poble, la veu del poble que els va votar per fer això que avui han de fer. I a partir del moment que la llei entre en vigor res, mai més, no tornarà a ser igual.

Ha arribat el dia. És avui..

Tenint en compte que demà és un dia excepcional per l'aprovació de la llei del referèndum, VilaWeb Paper, de manera extraordinària, podria publicar-se més tard de les deu. D'aquesta manera podrem oferir-vos un repàs més acurat d'un dia que promet ser històric. Us en mantindrem informats.

VICENT
PARTAL

director@vilaweb.cat

GUANYAREM, TAMBÉ, PERQUÈ ELLS HAN RENUNCIAT A FER POLÍTICA

Marta Rovira és una gran parlamentària, però ahir va estar especialment encertada. En dues excel·lents intervencions va definir perfectament què passava davant els ulls de tot el país.

En la primera, va avisar els ciutadans que aquell lamentable espectacle del bloc unionista mirant de posar traves burocràtiques a cada pas, els diputats l'han hagut de suportar d'ençà del dia que es va constituir el parlament, ara fa prop de dos anys. En la segona va definir la situació dient que el vot unionista té por del debat i té por de votar. No crec que pugui haver-hi cap explicació millor.

—
Però al capdavant els entrebancs no els van servir de gran cosa i el Parlament de Catalunya va fer, com ja era anunciat, un pas històric: establí una legalitat pròpia catalana que canvia el joc polític de cap a peus a partir d'ara mateix. La brillant decisió de recusar tots els magistrats del Tribunal Constitucional, evidentment, va trastocar el govern espanyol, que continua anant a remolc, sense veure-les venir. Magnífica, la preparació del ple per part de les forces independentistes. Magnífica, l'estratègia. I inescapable, la presidenta Forcadell, bregant contra el filibusterisme més descarat però alhora deixant sempre espai a l'expressió de tothom, a desgrat dels abusos reiterats.

—
De tot plegat, hi ha una cosa que crec que és molt significativa. Durant hores, efectivament, els grups unionistes van fer mans i mànegues per entrebancar el debat i tots en fórem testimonis. Però ho van fer, atenció, sense ni una sola al·lusió a la qüestió política que havia motivat el debat i la llei. No parlaren mai del referèndum ni del procés d'independència, ni del dret d'autodeterminació, ni dels drets democràtics de la ciutadania, ni de l'abús de poder i la manca de credibilitat democràtica de l'estat espanyol, ni de... Ni una sola volta els partits unionistes no feren el gest de posar

sobre la taula arguments polítics. Només van intentar obstruir, obstruir i obstruir, mostrant un menysteniment irritant envers la cambra, envers la mesa, envers la presidenta i, al capdavant, envers els ciutadans d'aquest país, que vam haver de suportar durant hores aquest intent exagerat de l'unionisme de silenciar el debat i d'impedir que els parlamentaris de Junts pel Sí i la CUP poguessin votar per allò que els ciutadans els van enviar al parc de la Ciutadella el 27 de setembre de 2015.

—
Però en el pecat hi ha la penitència. Des de fa dos anys, el govern espanyol del PP i els seus aliats al Parlament de Catalunya no han ofert cap alternativa. Ni una. Ni han acceptat cap debat. L'unionisme ha renunciat a fer política i ara paguen les conseqüències d'haver triat un camí tan poc convenient a allò que aquest país necessita, a allò que aquesta societat reclama. El primer d'octubre votarem. I totes les dades indiquen que el sí guanyarà. I que guanyarà, també, perquè una part dels qui no volen la separació entre Espanya i Catalunya s'estaran a casa i no participaran en la votació, en veient l'estratègia d'aquests líders que ahir van intentar fer tant de soroll al parlament.

—
Supose i espere que quan se sàpiguen els resultats, si com sembla finalment guanya el sí i, per tant, es proclama la independència immediatament, algú dels seus aplicarà la lògica per alçar la veu i demanar a Albiol, a Iceta, a Arrimadas i –ai, senyor!– a Coscubiela com és que van facilitar la victòria del sí i renunciaren a fer política, com és que no s'atreviren a defensar el seu projecte polític, com és que van deixar sense veu aquesta part de Catalunya en què diuen creure. III

VICENT
PARTAL

director@vilaweb.cat

ENTENEU-HO: ÉS PERQUÈ EL VOT ÉS NOSTRE QUE NO ENS DEIXAREM SOTMETRE

Hi ha polítics que es pensen que l'espectacle ho suporta tot. N'hi ha que ho fan d'antic, amb el cinisme més precís i abominable, amb una irritant professionalitat. Però n'hi ha que sembla que s'han cregut, en un moment determinat, que som una colla d'imbècils que no sabem prou per què votem a qui votem.

Tots semblen convençuts que la situació que el poble de Catalunya ha creat amb el seu vot directe i conscient en unes eleccions és un error. Però no ho és. Puc entendre que a alguns la realitat els resulte un malson i ho lamente molt. Però, si és el cas, hauran d'aprendre a superar-ho.

—
L'espectacle que ha fet el bloc unionista al parlament aquests dos dies ha estat lamentable, patètic, insuportable, d'autèntica vergonya. S'han escarrassat per esgotar-nos i fer-nos estar amb tensió, amb un estira-i-arrotonsa d'hores i més hores de perdre temps, de recaragolar el reglament, d'inventar-se coses inexistents, de moure confusió, de cridar i fer proclames fora de to i fora de lloc. L'escenificació era la de les grans ocasions; les frases, a voltes, molt solemnes. Però els fallava una cosa fonamental i bàsica: la credibilitat. La seua era nul·la.

—
Perquè és inaudit que intenten donar lliçons de democràcia o de legitimitat els qui van eixir directament del bressol del franquisme, els

qui han espoliat la ciutadania d'aquest país durant dècades robant a mans plenes, els qui tenen milers d'encausats per corrupció, els qui van trencar la constitució amb el colp d'estat contra l'estatut, els qui van dir que era ETA aquell 11-M sabent que mentien i menystenint els cadàvers colgats en aquells trens, per mirar que no recordàssem la nit de camaraderia i rialles a les Açores. Aquella nit que va obrir la porta a la mentida institucionalitzada i ens va abocar a una guerra injusta i salvatge, que no la volíem, i les conseqüències de la qual pagarem durant dècades i dècades.

—
Tan inaudit com és que ara pretenguen donar-nos lliçons de mètode i de rigor democràtic i de compliment de la llei —sobretot d'això!— els creadors del GAL, els torturadors de la Barcelona olímpica, els qui ens van ficar per força dins l'OTAN, els qui van canviar la constitució en poques hores vulnerant tots els procediments imaginables, els qui van dir que donarien suport a l'estatut del Parlament de Catalunya i després en feien befa perquè l'havien passat pel ribot, els qui van adulterar les

Hi ha polítics que es creuen que
l'espectacle ho suporta tot.
I en èpoques normals és cert
que suporta fins molt enllà. Però
no pas en moments excepcionals
com aquest, quan tot és en joc

eleccions basques del 2009, quan prohibiren de participar -hi els votants de la segona força política d'aquell país. Els qui van acompanyar a la porta de la presó un assassí condemnat i encara l'abraçaven sense vergonya ni pudor. Els qui, mentre el president Maragall, un dels seus, presentava a Madrid l'estatut ja corrien a rebaixar-lo per la porta de darrere.

—
Hi ha polítics que es creuen que l'espectacle ho suporta tot. I en èpoques normals és cert que suporta fins molt enllà. Però no pas en moments excepcionals com aquest, quan tot és en joc.

—
El 27 de setembre de 2015 els ciutadans de Catalunya vam anar a votar. I, per més giragonses i trapes dialèctiques que vulguen fer durant segles i més segles, fins que es glaci l'infern, la majoria d'aquest país va decidir, democràticament i en llibertat. Sabíem què votàvem i vam votar amb plena consciència. No ens vam equivocar. No ens vam equivocar.

—
I és per això i no per res més, pel meu vot, pel de l'altre, pel de l'altre i pel de més enllà, que Carme Forcadell és la presidenta que ha

de suportar les seues impertinències. I és per això, no per res més, pel meu vot, pel de l'altre, pel de l'altre i pel de més enllà, que Carles Puigdemont és el president que ha de sentir els seus insults i les seues provocacions. Tant que diuen creure en les normes i les regles i els funcionaments de la democràcia i veges si obliden fàcilment la primera i principal de totes: que és el poble, i no ells, qui decideix; que és del poble, i no afortunadament d'ells, que naix la legitimitat.

—
Poden fer el fariseu tantes hores com vulguen i tants dies com vulguen. Resistirem el seu cinisme, amb paciència. Però, en favor de la seua salut, farien bé de mirar de cara el país que representen i adonar-se d'una vegada que hem deixat de tenir-los por, que hem deixat de témer el poder, que sabem com arribar allà on vam decidir que arribaríem i que no estem disposats a suportar mai més, ni un sol dia més, la submissió que cínicament i disfressada de grans paraules ells, els diputats que estralejaven, feien crits i movien els braços com molinets, ens proposen com a projecte de futur. S'ha acabat: el vot és nostre i no ens el deixarem robar..

La Setmana del Llibre en català s'internacionalitza

Lletres L'avinguda de la Catedral de Barcelona aplegarà aquesta fira del 8 al 17 de setembre

MONTSERRAT SERRA

La 35ena edició de La Setmana del Llibre en Català, que aplegarà 163 expositors, 144 segells editorials i 500 capçaleres de revistes en català, a més de 13 llibreries, obrirà les portes el divendres dia 8 de setembre a l'avinguda de la Catedral de Barcelona i s'hi estarà fins al 17 de setembre. La Setmana aplegarà unes dues-centes activitats centrades en la presentació de novetats i signatures que donaran protagonisme als escriptors. Noms com Paul Auster (convidat especial de la Setmana), Jaume Cabré (premi Trajectòria), Mary Beard, Jordi Puntí, Martí Domínguez, Sebastià Perelló, Sergi Pàmies, Antonio Baños o Ferran Torrent passaran per la Setmana, on conversaran sobre els seus llibres i en signaran exemplars.

Tres són els elements que marquen aquesta fira: la internacionalització, la representació de les associacions d'editors dels Països Catalans (Andorra, País Valencià i Illes Balears) i la consolidació gràcies a l'increment de vendes sostingut durant els darrers tres anys i al fet que és l'esdeveniment que marca el

Un dels expositors de la Setmana del Llibre en Català de l'any passat. ACN

Les editorials han avançat l'edició de les novetats de setembre per a poder-les presentar

sector editorial a la tornada de les vacances i l'impulsa fins a les festes de Nadal.

Fa tres anys que les editorials han canviat la dinàmica en aquestes dates i han avançat l'edició de les novetats de setembre per a poder-les presentar a la Setmana del Llibre. Perquè aquesta fira dona una visibilitat al llibre en català que sovint les grans llibreries i els centres comercials no poden aconseguir. Les xifres ho constaten: l'any passat la

Setmana va facturar 354.000 €, un 16,6% més que al 2015. Però és que al 2015 ja havia facturat una xifra rècord que superava els 300.000 €. En dos anys la Setmana va incrementar la facturació global un 42,6%.

Joan Sala, president de la Setmana, ha explicat en conferència de premsa que l'any passat el 55% de les vendes van ser de novetats, mentre que el 45% restant van ser de llibres de fons. Això li fa pen-

Els editors aprofiten la Setmana per a fer visibles alguns títols que van desaparèixer per Sant Jordi i que no van tenir una difusió prou bona

sar que la fira manté un vincle amb els seus orígens, perquè inicialment era un esdeveniment centrat en el llibre de fons. Així, també, creu que els editors aprofiten la Setmana per a fer visibles alguns títols que van desaparèixer per Sant Jordi i que no van tenir una difusió prou bona.

L'Institut Ramon Llull impulsa la internacionalització de la Setmana

Fins ara, l'Institut Ramon Llull aplegava editors de tot arreu dues vegades l'any a Barcelona i durant uns dies els submergia en l'edició en català i la història del país. Tanmateix, enguany els responsables del Llull van proposar als impulsors de la Setmana (l'Associació d'Editors en Llengua Catalana) d'organitzar una única trobada anual que coincidís amb la Setmana. Izaskun Arretxe, directora de l'àrea de literatura i pensament del Llull, ha explicat a VilaWeb que portar els editors durant la Setmana els permet de constatar en viu tot allò que se'ls explica: que puguin conèixer la varietat d'editorials i títols, parlar amb editors, conèixer escriptors...

Explica Arretxe: 'Fins ara, la selecció d'editors convidats la fèiem des del Llull. Enguany també l'hem feta, però amb una variant. D'entrada vam fer una crida oberta i ens van contestar amb interès seixanta editors. D'aquests n'hem seleccionat setze: nou editors de segells per a adults i set de segell d'infantil i juvenil. Per a molts d'ells és el primer contacte amb la literatura i la cultura catalana, de manera que els preparem un programa que inclou conferències, a més de les reunions de treball amb editors i agents literaris. N'hem planificat quaranta, de reunions. La seu d'aquesta 'missió internacional' (així en diuen d'aquests aplecs) serà el COAC (Col·legi d'Arquitectes de Catalunya), que col·labora amb la Setmana des d'un punt de vista logístic, cedint-li espais com ara l'auditori.

A més, hi ha altres elements que marcaran la internacionalització de la Setmana, com ara la presència d'escriptors estrangers. El nom més llampant, és clar, és Paul Auster, que presentarà el seu darrer llibre, 4 3 2 1 (Edicions 62). Però també ens visitaran l'artista visual, poeta i escriptor italià adscrit al moviment de la neo-

avantguarda italiana Nani Bellestrini, que presentarà *Carbonia* (Tigre de Paper); la intel·lectual britànica Mary Beard, de la qual l'editorial Arcàdia ha publicat el volum *La veu i el poder de les coses*, i la il·lustradora d'origen siriana Gulnar Hajo, que presenta el llibre infantil *La Nur s'escapa del conte* (Mosaics Llibres).

I encara més: per primera vegada, la fira comptarà amb un estand dedicat a llibres traduïts del català a diferents llengües, amb la intenció d'atraure els turistes que hi ha a Barcelona en aquestes dates i que passegen per l'avinguda de la Catedral. Totes aquestes accions que internacionalitzen la Setmana tindran com a objectiu consolidar-se i anar-se ampliant. Des l'Associació d'Editors ja imaginem la figura del 'país convidat', una idea que vol agafar forma al llarg dels anys vinents.

Jaume Cabré recollirà el premi Trajectòria i passarà per la Setmana el dijous dia 14, el dia que es farà l'acte de lliurament.

Sobre la presència de les associacions i gremis d'arreu dels Països Catalans, us emplaçem a llegir l'article que publicarem divendres dia 8 de setembre.

**D.E.S.
C.O.N.N.E.C.T.A.**

ARTS ESCÈNIQUES
GASTRONOMIA / LLIBRES / MÚSICA
CULTURA POPULAR
CINEMA / ARTS VISUALS / MUSEUS
FIRES I MERCATS

La companyia de teatre físic i dansa Moveo
porta el seu nou espectacle
'Conseqüències' a la Fira de Tàrraga

Música Festival Altaveu a Sant Boi de Llobregat
Cultura popular Terra de Trobadors a Castelló d'Empúries
Art urbà El Milestone Project pinta les façanes de Girona

9-10/09/2017 > VilaWeb {Paper

EL PÚBLIC, PROTAGONISTA DE LA FIRA DE TÀRREGA

EL PÚBLIC, PROTAGONISTA DE LA FIRA DE TÀRREGA

Arts de carrer Us oferim una guia amb els deu espectacles més destacats segons Jordi Duran, director creatiu del certamen

ESTER ESTELA

Participació. Aquesta és la paraula clau de la Fira de Tàrraga d'enguany, que comença avui al vespre i s'allargarà fins diumenge. 'En una fira especialitzada en arts de carrer la participació del públic és clau. Per això presentem més de cinquanta espectacles que rellegeixen el tema des de tots els vessants: volem convidar el públic a reclamar, actuar, celebrar i jugar' explica Jordi Duran, el director creatiu del certamen.

Per això la fira d'enguany arriba amb les propostes de 52 companyies d'arreu en 23 espais d'exhibició diferents, que van des de la plaça major a un geriàtric municipal. Els espectacles de teatre i dansa són predominants en el programa, però també hi haurà molt d'espai per a les arts visuals, el circ, la música i els ti-telles. El certamen d'enguany toca temes tan diversos com la memòria històrica, la inclusió, la dona, els límits i el territori.

Entre tot aquest reguitzell de propostes tan diferents, Jordi Duran en destaca deu:

Urgent Estimar. Ada Vilaró & Josep Perelló. Aquesta acció d'arts escèniques i ciència es basa en la participació comunitària i ha estat concebuda específicament com a acció inaugural de la fira. Amb l'objectiu de diluir les fronteres, l'artista Ada Vilaró i el científic Josep Perelló proposen un desplegament que durarà quaranta hores i implicarà diverses persones,

1

2

3

1. 'The Legend of Burning Man', de la companyia Insectotròpics. FIRA DE TÀRREGA // 2. 'Ferida', representada per diversos artistes. FIRA DE TÀRREGA // 3. 'Breaking Point', de la companyia Weibel Weibel Co. FIRA DE TÀRREGA

‘Volem convidar el públic a reclamar, actuar, celebrar i jugar’ explica Jordi Duran, el director creatiu del certamen

associacions i espectadors en una recerca sobre l'amor, la convivència, el respecte i l'acceptació de l'altre. ‘Per a l'espectacle inaugural hem volgut condensar en un sol espai tota l'essència de la fira d'enguany’ diu Jordi Duran, el director artístic de Fira de Tàrraga.

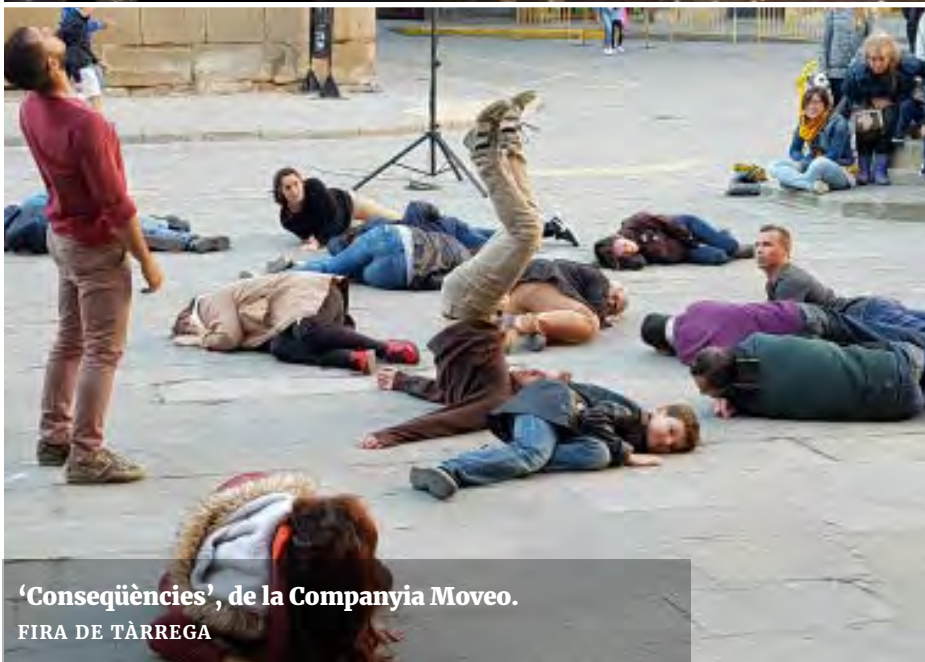
Ferida. Diversos artistes. Projecte site basat en el treball conjunt de tres creadors catalans i tres creadors portuguesos que s'inspira en la memòria històrica. Ha estat dirigit per Julieta Aurora Santos, de la reconeguda companyia portuguesa Teatro do Mar. ‘Ens volem acostar a la cultura portuguesa partint d'elements del passat que tenim en comú. A més, és important no mirar sempre nord enllà’, explica Duran sobre el projecte.

Hamlet entre todos. Los números imaginarios. Benvinguts al regne del príncep Hamlet, un espectacle en què el públic, en arribar, serà dividit en quatre grups per a representar els personatges més coneguts de l'obra a Shakespeare: Claudi, Gertrudis, Horaci i Ofèlia. Una experiència immersiva única. ‘La gent de Los números imaginarios revisen els grans clàssics amb una mirada molt actual i una posada en escena molt a l'estil de la Fira de Tàrraga’, diu Jordi Duran.

Silence! Les Commandos Percu. Espectacle itinerant de percussió i pirotecnia. Amb una indumentària metàl·lica, els intèrprets avancen enmig d'un estrèpit eixordador. Els ritmes potents s'intercalen amb el silenci i el recorregut culmina amb una gran explosió de llum i color. Jordi Duran explica: ‘Aquest espectacle representa una manera de fer fira més clàssica, amb un espectacle de carrer

‘Silence!’, de Les Commandos Percu.
FIRA DE TÀRREGA

‘Conseqüències’, de la Companyia Moveo.
FIRA DE TÀRREGA

festiu. Tot i això, la proposta de Les Commandos Percu és molt del segle XXI’.

Conseqüències. Companyia Moveo. El teatre físic i la dansa es combinen en aquest espectacle que vol trencar fronteres: entre el que mira i el que és mirat, entre el que viu i el que actua... Per això l'espectador és convidat a emergir del seu estatus passiu i a moure's. Sobre l'espectacle, el director creatiu de la fira diu: ‘Moveo és una companyia que es pren els espectacles de carrer amb molt de respecte, ja que són un espai en què, a vegades, ens pensem que hi cap tot.’

'Màtria' de Carla Rovira.
FIRA DE TÀRREGA

'Pool (no water)', d'Íntims Produccions amb Elena Martín, Marc Salicrú i Anna Serrano. FIRA DE TÀRREGA

Màtria. Carla Rovira. La figura del desaparegut és absolutament pertorbadora. A partir de l'afusellament d'un tiet avi el 1939 per part del règim franquista, Carla Rovira proposa una peça de teatre que va de la memòria privada a la memòria col·lectiva. 'Carla Rovira és una de les artistes més interessants i en projecció de l'escena actual. A Tàrraga, ens presenta un espectacle sobre un tema molt necessari ple de valentia i creativitat.'

Pool (no water). Íntims Produccions amb Elena Martín, Marc Salicrú i Anna Serrano. Què significa triomfar i què

El certamen d'enguany toca temes tan diversos com la memòria històrica, la inclusió, la dona, els límits i el territori

suposa per a un mateix i per als que t'envolten? La companyia es llença a la piscina escènica amb un text de Mark Ravenhill, una peça visceral i impactant que parla sobre la fragilitat de l'amistat, l'enveja, l'èxit i el significat de l'art. 'Aquesta companyia de Lleida ha crescut a la fira i estem molt contents de poder acompanyar els artistes en el seu procés d'evolució'.

Momentos estelares de la humanidad.

Eléctrico 28. A partir del títol del llibre de Stefan Zweig s'enceta una reflexió sobre la història, el poder i les obsessions humanes. Malgrat que Zweig planteja l'excel·lència dels moments estel·lars de la història, la companyia opta per cercar i recer car aquests moments estel·lars en la vida quotidiana. 'Per això l'espectacle serà un site específic que recorre diversos espais públics i privats de Tàrraga, amb la història parlant als espectadors a cau d'orella' explica Duran sobre l'espectacle.

Breaking Point. Weibel Weibel Co. Espectacle circense en què la protagonista és la corda fluixa. Un treball trencador que explora la tensió a través de les expectatives i la relació que establim amb els materials i la manera com els utilitzem. Sobre la producció, Duran afegeix: 'El funambulista suec Alexander Weibel ens presenta un exercici de risc a través d'objectes quotidians que fa el públic còmplice del seu espectacle'.

The Legend of Burning Man. Insectotrópics. La companyia fa una revisió d'un antic espectacle inspirat en la Primavera Àrab. Explica la història d'un mite, un home anònim capaç d'incendi ar la xarxa i desencadenar una onada de revolucions. El videoart, la pintura, el teatre, la música i la performance es fusionen en una producció que cal veure movent-se per l'escenari. 'És un espectacle de rabiosa actualitat que ens fa reflexionar. Dos trets imprescindibles per a una mostra que fa un servei públic com la Fira de Tàrraga' diu el director creatiu del certamen.

ARRENCA EL FESTIVAL ALTAVEU MÉS INTERNACIONAL

Festivals The Flamin' Groovies i Los Enemigos, caps de cartell del festival de Sant Boi de Llobregat

Una de les actuacions més destacades de l'edició d'enguany, és la del duet format per Maria Arnal i Marcel Bagés.

ALTAVEU

REDACCIÓ

El grup de culte The Flamin' Groovies, que presenta dos treballs discogràfics nous, i Los Enemigos són dos dels noms més destacats del festival Altaveu de Sant Boi de Llobregat, que es farà aquest cap de setmana. Enguany el festival serà més internacional i oferirà més programació complementària als concerts. Amb l'objectiu de descobrir noves propostes de qualitat al gran públic, el cartell d'enguany el completen noms internacionals com Ala.ni, Kadhja Bonet, The Limiñanas o Omni, entre més.

Pel que fa als artistes locals, destaquen el duet format per Maria Arnal i

Marcel Bagés, Joana Gomila, amb el seu projecte *Flok Souvenir*, i la cantautora Mariola Membrides. Al cartell de l'Altaveu també hi ha l'estrena de la producció local *REGIRA!*, un espectacle elaborat per quaranta músics, setze escriptors, sis creadors audiovisuals, tres productors musicals, un dissenyador i un artista plàstic, tots de Sant Boi.

A més, el públic podrà sentir en directe els finalistes de l'Altaveu Frontera, la secció competitiva de grups emergents que enguany tindrà les actuacions de Bastante, Blackswans, Linqae i Zelig.

Un dels plats forts d'enguany és la programació complementària a

l'oferta musical. En destaquen les exposicions 'Elvis has left the building! 40 anys sense el Rei', que reuneix fotografies cedides pel fotògraf de l'artista, Ed Bonja; i 'Tocant al poble', un recull de quaranta imatges de grups, principalment santboians, captades en diferents espais de la ciutat pel fotògraf local Antonio Benítez. La programació complementària es completa amb dues novetats: una fira de discos i llibres i School of Rock, una divertida classe per a tota la família sobre el món de la música popular del segle XX a través de diverses actuacions musicals.

El festival Terra de Trobadors d'enguany se centra en el període del comte Malgaulí (segle XVI). TDT

EL TERRA DE TROBADORS DE CASTELLÓ D'EMPÚRIES, CADA VEGADA MÉS ESPECTACULAR

Festivals El festival medieval augmenta la programació i s'hi potencien els espectacles de carrer

REDACCIÓ

Aquest cap de setmana Castelló d'Empúries viatjarà uns quants segles enrere per retornar al seu passat més esplendorós, durant l'edat mitjana. El festival Terra de Trobadors d'enguany se centra en el període del comte Malgaulí (segle XVI) i en els set-cents anys de la fundació del convent de Sant Domènec. Entre les novetats, es destaca la venda de piment –una beguda medieval aromàtica feta amb aigua, mel i espècies– i la música en directe al gran torneig medieval, a càrrec de la companyia Berros de la Cort.

La programació d'enguany és la més espectacular que s'ha fet fins ara, amb un total de trenta-cinc muntatges i amb una forta presència dels espectacles itinerants de carrer. No hi faltaran els espectacles clàssics, com ara les bugaderes, el cau de les bruixes, els pecats capitals i el joc de l'oca, però també hi haurà novetats com *Friederick i la cadira de la tortura* i *Cristany i Ermelinda*. Durant els tres dies que durarà el festival, es faran dues-centes funcions que s'aniran repetint.

La programació també inclou un espectacle inaugural i un de clausura, un mercat medieval que s'allargarà durant tres jornades, una subhasta d'esclaus i

un espectacle de foc nocturn. Tampoc no hi faltarà pas el tradicional sopar medieval al claustre del convent de Sant Domènec amb música, teatre, jocs malabars, dansa i foc; la batalla campal i la tabalada medieval nocturna.

L'altre eix del festival d'enguany és el setè centenari de la fundació del convent de Sant Domènec. Els organitzadors volen aprofitar l'avinentsa per realçar la importància i la influència que van assolir els ordes religiosos a l'Europa medieval i la presència al comtat d'Empúries. Per això es faran un seguit de conferències organitzades conjuntament amb la Universitat de Girona. III

TRES ARTISTES DE RENOM INTERNACIONAL TRANSFORMEN LES FAÇANES GIRONINES EN ART URBÀ

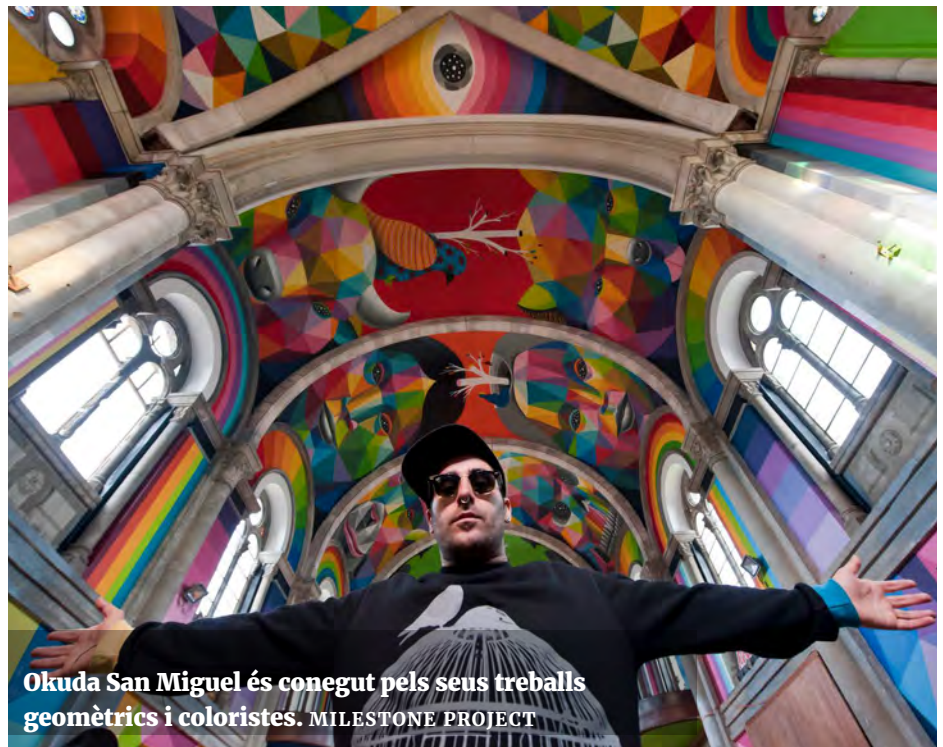
Festivals El festival Milestone convida Okuda San Miguel, Elian Chali i Reskate

REDACCIÓ

El Milestone Project, el festival d'art urbà de Girona, arriba aquest cap de setmana amb un programa renovat, amb una reducció de propostes respecte dels anys anteriors, però amb artistes convidats de trajectòria reconeguda. Són Okuda San Miguel, conegut pels seus treballs geomètrics i coloristes; l'argentí Elian Chali, que omplirà una façana amb art minimalista i abstracte, i el col·lectiu Reskate Arts & Crafts, que farà un mural amb pintura fotoluminiscent que canviarà de dia i de nit.

L'obra més espectacular, per la dimensió, serà la d'Okuda San Miguel, un artista nascut a Santander que es va fer famós sobretot el 2015, amb una intervenció en una església asturiana abandonada que s'ha convertit en una icona de l'art contemporani. A Girona, hi farà un mural de 350 metres quadrats – tota la superfície d'una façana del carrer de Caterina Albert –, amb una temàtica sorpresa. Serà el mural més gran que s'hagi fet mai al festival i per realitzar-lo caldran 330 pots d'esprai.

Al festival també hi haurà l'argentí Elian Chali, un dels artistes més reconeguts d'art urbà de l'Amèrica Llatina, que intervindrà en un mur de 150 metres quadrats de la plaça d'Espanya. L'estil de Chali és marcat pels colors lluminosos i un art minimalista i abstracte. El tercer convidat d'enguany és el col·lectiu Reskate Arts & Crafts, format per María López i Javier de Riba i instal·lats a Barcelona. L'últim treball ha estat un mural

Okuda San Miguel és conegut pels seus treballs geomètrics i coloristes. MILESTONE PROJECT

en un edifici públic del barri de Gràcia, amb motiu del segon centenari de la festa major. A Girona portaran una de les últimes tendències en art urbà: l'ús de pintures fotoluminiscentes, que permet de concentrar dos treballs diferents en un mateix espai, de manera que canviï segons si és de dia o de nit. Actuaran en una paret del carrer de Sant Pau, al barri de Sant Pere, i s'inspiraran en la llegenda de sant Narcís –patró de la ciutat– i les mosques.

Però aquesta no serà pas l'única intervenció que el duet farà al Milestone: també faran una intervenció a sota del pont de França a la riba del Ter. La proposta consistirà en un joc visual que

requerirà l'ús del mòbil per a veure de nit. Caldrà activar la llanterna del mòbil i passar-la per la paret per poder veure els colors del mural.

El festival d'art contemporani, que durarà fins al 16 de setembre, també inclou una conferència amb el dissenyador i il·lustrador Xavier Mariscal i l'escriptora i artista gironina multidisciplinària Alícia Kopf. Els responsables del festival han explicat que no pretenen tan sols rentar la cara d'algunes façanes amb art efímer, sinó que també volen crear una nova iconografia a la ciutat. D'ençà que el festival es va estrenar, ara fa sis anys, s'han fet vint-i-vuit obres per tot Girona que encara es conserven. ■

Es tracta de la segona celebració d'un cicle que va començar amb la festa de la plantada. MARC BALLESTER

COMENÇA LA TEMPORADA DE LES FESTES DE LA SEGA DE L'ARRÒS AL DELTA DE L'EBRE

Tradicions Aquest mes cinc pobles de la zona recorden com es recollia l'arròs antigament

REDACCIÓ

Amb l'arribada del mes de setembre arriba el moment de recollir l'arròs, una feina que, tradicionalment, s'ha de fer a mà i amb els peus a l'aigua. Per això, durant aquest mes, diversos pobles del Delta de l'Ebre organitzen la festa de la sega de l'arròs. Es tracta de la segona celebració d'un cicle que va començar al mes de juny amb una altra festa molt similar, la de la plantada.

La majoria d'aquestes festes, que es fan a l'Aldea, a Sant Jaume d'Enveja, a Deltebre, a Amposta i a l'Ampolla, tenen un

patró molt similar. Aquest cap de setmana es fa la festa de Sant Jaume d'Enveja, que començarà de bon matí en un arrossar amb un grup de segadors que mostrarà al públic com recollien l'arròs els seus avantpassats. Es farà una sega guiada en què el públic assistent podrà participar i endur-se de record un brot d'arròs de la collita d'enguany. En altres indrets, com ara l'Ampolla, també es farà una demostració d'algunes de les tasques tradicionals que es feien una vegada ja s'havia segat l'arròs, com ara trillar, ventar i ensacar.

Però antigament la sega també era motiu de festa. Per això, durant tota la jornada hi haurà jotes i degustacions dels dolços típics i de la popular barreja ebrenc. La part més lúdica de la festa serà al migdia, una vegada la feina del camp estigui acabada. Generalment es fa un dinar popular d'arròs que acaba amb cants, balls i jocs tradicionals. Aquestes festes pretenen recuperar, mitjançant l'escenificació d'aquesta tasca agrària al segle XIX, les manifestacions culturals pròpies del Delta de l'Ebre.

LES ESTRENES: EL FILM DE TERROR 'IT' BASAT EN LA NOVEL·LA D'STEPHEN KING ARRIBA A LA GRAN PANTALLA

El director argentí Andy Muschietti torna a l'actualitat cinematogràfica dirigint el film de terror *It*, una cinta basada en la novel·la homònima d'Stephen King del 1986. Terror a banda, la cartellera setmanal també porta el film *Churchill*, subtitulat al català, i la nova proposta de François Ozon, *El amante doble*. La producció britànica *The Limehouse Golem* també s'estrenarà aquesta setmana, mesos després d'haver clausurat el Festival de Cinema Fantàstic de Sitges.

It

Direcció: Andrés Muschietti. Intèrprets: Bill Skarsgård, Owen Teague, Jaeden Lieberher. Gènere: Terror

Un grup de set nois coneguts com els 'perdedors' són terroritzats per una criatura anomenada Això, que s'alimenta de les seves pors i és capaç d'adoptar formes diverses, com ara la d'un pallaso ballarí anomenat Pennywise que assetja els nens oferint-los globus. Basada en la novel·la homònima de Stephen King.

Churchill

Direcció: Jonathan Teplitzky. Intèrprets: Miranda Richardson, Ella Purnell, Angela Costello; Brian Cox, John Slattery, Julian Wadham. Gènere: Drama.

Londres, 1944. Les forces aliades preparen el desembarcament de Normandia i quaranta-vuit hores abans de l'operació el primer ministre britànic Winston Churchill s'enfronta amb els generals nord-americans, els seus aliats. Basada en fets reals.

L'amant double El amante doble

Direcció: François Ozon. Intèrprets: Marine Vach, Jacqueline Bisset, Myriam Boyer, Jérémie Renier, Jean-Édouard Bodziak, Antoine de La Morinerie. Gènere: Drama.

Chloé és una jove fràgil que pateix depressió i que s'enamora de Paul, el seu psiquiatre. Mesos més tard van a viure junts i ella descobreix que el seu amant li ha amagat part de la seva identitat, cosa que l'acabarà obsessionant.

The Limehouse Golem

Direcció: Juan Carlos Medina. Intèrprets: Olivia Cooke, María Valverde, Amelia Crouch; Bill Nighy, Douglas Booth, Daniel Mays. Gènere: Terror.

Londres, 1880. Els veïns del districte de Limehouse estan horroritzats davant d'una sèrie de crims monstruosos que hi ha hagut al seu barri. Per això, comencen a conjecturar i arriben a la conclusió que només poden ser obra del gòlem. Desesperada, la policia posa l'experimentat detectiu Kildare al capdavant de la investigació. Basada en la novel·la de Peter Ackroyd.

Aquesta autora té el do de la narració i una mala llet considerable: domina el sarcasme, el suspens, els tempos, la devastació, la pietat, la impietat

Miquel Adam

‘EL DESGEL’ DE LIZE SPIT

Us oferim un fragment d’aquesta primera novel·la d’una jove escriptora belga de llengua neerlandesa, publicada per Amsterdam

LIZE SPIT PUBLICA ‘EL DESGEL’
A L’EDITORIAL AMSTERDAM,
AMB TRADUCCIÓ DE MARIA ROSICH

MONTSERRAT SERRA

La setmana vinent arriba a les llibreries *El desgel*, la primera novel·la de la jove escriptora Lize Spit, que és belga i escriu en neerlandès (1988). Està traduïda per Maria Rosich i la publica l’editorial Amsterdam. D’aquest llibre, que és tota una sorpresa, ens en parla l’editor Miquel Adam, que s’acaba d’incorporar a l’editorial. Llegiu-ne **un fragment**.

Llegiu el text que ha preparat Miquel Adam, editor de l’Amsterdam:

(Nota mental: Un dia d’estiu la colla va irrompre en una casa rica que hi havia a la urbanització. Van orinar-se al sofà, van profanar la col·lecció de vinils, van trencar algun vidre. Naturalment, els van enxampar, sense més conseqüències més enllà del perceptiu escàndol. La fortuna va voler que jo aquella tarda d’avorriment i ràbia no hi fos. Qui dubta que d’haver-hi estat hauria participat activament de tot allò? L’adolescència és la possibilitat d’un abisme. Pots tenir la sort de no caure-hi, i pots no tenir-la.)

Tan bon punt ens va arribar la traducció d’*El desgel* que el patracol de fotocòpies va començar a circular per l’editorial. Es va generar un petit fenomen de boca-orella. De lluny sentia els divertits advertiments de «no em facis espòilers, eh!», o «has arribat a... D’acord, d’acord, ja callo, ja callo».

Certament, *El desgel* pot ser llegit com una endimoniada novel·la de suspens: L’Eva, anys després de deixar per sempre el poble, respon a la seva manera a una invitació que li arriba d’allà, carrega el maleter del cotxe amb una barra de gel i torna a Bovenmeer amb unes intencions gens clares. S’intueix una terrible venjança. Quina? Per què? L’Eva és estranya.

Actua amb fredor i determinació, amb un control aparent de la situació –sigui quina sigui aquesta situació–: nosaltres no ho sabem, som al principi de la novel·la. Però *El desgel* també és una gran novel·la psicològica. Els capítols dedicats a l’Eva adulta es trenen amb altres capítols que ens porten al particular estiu

Certament, *El desgel* pot ser llegit com una endimoniada novel·la de suspens

Un dels desenllaços us obligarà a retrocedir fins al vostre propi passat, fins als temps de la vostra pubertat i adolescència

Nota final: *El desgel* és la primera novel·la de Lize Spit, una jove nissima autora belga d'expressió neerlandesa

d'avorriments i ràbia de l'Eva, el Pim i el Laurens, on la possibilitat de l'abisme va esdevenint ineluctablement una realitat.

Aquell estiu de 2002 aquest trio d'amics tenen catorze anys, i l'Eva el recordarà tota la seva vida. Són a un pas de l'abisme. I l'Eva hi cau, víctima i botxí de la seva innocència i víctima i botxí de les forces centrípetes pròpies de l'adolescència, que són tantes i tan complexes: el pànic a la solitud, el pànic a no ser estimat (a no ser desitjat), el pànic a la humiliació, a la vergonya, la impossibilitat real de deixar de formar part de la inèrcia diabòlica dels esdeveniments... (veure la nota mental del principi)

I és amb aquesta mirada des del fons de l'abisme que descobrim el món de l'Eva. La seva mirada es meticulosa i desafecta i no només abraça l'estiu del 2002 o la jornada en què retorna al poble carregada amb una barra de gel, sinó també el passat més remot, de quan ella i els seus dos amics formaven una perfecta –i inquietant– aliança estratègica infantil que a mi, com a lector, m'ha recordat a la que Claus i Lucas mantenen al llarg de l'obra mestra d'Agota Kirstof, *El gran quadern*. Aquests capítols de què us parlo estan meravellosament cultivats

de referències a la seva època, del tot identificables per tota una generació, com mostra l'extracte de la novel·la que us oferim avui.

La mirada despallada de l'Eva abasta també la seva família i aquest és, a parer meu, un dels punts més forts d'una novel·la ja de per si punyent com ella sola. Pocs relats més eixordadors sobre la caiguda i la misèria d'una família he llegit darrerament. L'abandó progressiu a què se sotmet la família de l'Eva és, de tan versemblant, feridor. Un forat a l'ànima. I en el si de la seva família en runes, una poderosa llum per a l'esperança: la germana de l'Eva, la fràgil i memorable Tesje.

El temps és or i sóc conscient que m'estic allargant massa. No desvelarem cap més detall. Només dos advertiments. El primer, sobre els desenllaços principals de la novel·la. Us perseguiran uns dies. Els haureu de reflexionar. Un dels desenllaços us obligarà a retrocedir fins al vostre propi passat, fins als temps de la vostra pubertat i adolescència. L'altre desenllaç us portarà a jutjar l'Eva. La reflexió que llanço ara i aquí. El meu veredicté és que els innocents són incapços de fer mal als altres. Pot semblar

un pensament banal i expressament poc desenvolupat, però ja m'ho sabreu dir. No és aquest el moment per argumentar.

El segon advertiment no és meu. Abatut i enlluernat, immediatament després de la meua lectura vaig començar a remenar notes i arxius referents a *El desgel* en el meu ordinador. Vaig trobar un informe de lectura escrit en anglès. Fa poc que ocupo la cadira a Amsterdam, així que aquesta novel·la no la vaig contractar jo, i per tant ho ignorava tot sobre com havia anat la contractació i tota la pesca. L'informe de lectura era brillant, molt millor que no pas aquest escrit. Acabava amb una frase que és de justícia reproduir aquí: «Highly recommended, but proceed with caution». *El desgel* fa mal.

Nota final: *El desgel* és la primera novel·la de Lize Spit, una jove nissima autora belga d'expressió neerlandesa. Aquesta autora té el do de la narració i una mala llet considerable: domina el sarcasme, el suspens, els tempos, la devastació, la pietat, la impietat. Puc estar equivocat, però em sembla que hem topat amb una gran autora. La seva traductora al català ha estat Maria Rosich.

FEM CONSERVA DE TOMÀQUET CUIT

Un recurs per preparar, amb més rapidesa però sense perdre qualitat, plats del menú diari

MONTSERRAT SERRA

Ingredients

- 5 kg de tomàquets de pera
- 2 cebes grosses
- 3 grans d'all
- oli, sal,
- 1 culleradeta de sucre

En una olla fonda posem un raig d'oli i sofregim les cebes tallades a trossos. Quan comencen a rossejar, tirem els grans d'all a trossets.

Mentrestant, posem els tomàquets en un bol amb aigua una bona estona, sense el capoll. Els fem a trossos.

Tirem tot el tomàquet trossejat a l'olla i el remenem per a evitar que s'enganxi. Afegim el sucre per a matar-ne l'acidesa i salem.

Quan els tomàquets comencin a bullir, abaixem el foc i els remenem de tant en tant. Ho fem coure al voltant d'una hora. La salsa ha de quedar espessa.

Un cop cuita la salsa, deixem que reposi i es refredi. Després la passem per un passapuré per eliminar les pells i les llavors.

Els pots, nets, de 350 g, els omplim amb la salsa de tomàquet. Surten uns deu pots. Els tapem ben tapats i els posem al bany maria durant vint minuts (comptant des que comença a bullir l'aigua). Els deixem refredar dins del cassó amb l'aigua i quan siguin freds els eixuguem i els etiquetem. Podem guardar els pots de tomàquet al rebost, es conserven durant mesos. ■

La fiscalia espanyola es querella contra Puigdemont i tot el govern per la convocatòria de l'1-O

Puigdemont participarà en la manifestació independentista de la Diada

Colau demana al govern més informació sobre l'1-O abans de cedir locals

Els catalans residents a l'estranger comencen a votar en el referèndum

'Mambo', el vídeo de la CUP que acomiada el procés i encara el referèndum amb optimisme

Ja hi ha 360.000 inscrits en la manifestació independentista de la Diada